

Otvorili kostoly, obchody aj zoológickú záhradu

Deti sa opäť vrátili do škôl

Text: Lucia Marcinátová

Starší syn závidel mladšiemu, že sa mohol v marci vrátiť do školy. Starší na druhom stupni musel ešte ostať doma, so spolužiakmi sa videl mesiace len cez počítač, dištančne sa učil od októbra minulého roka. Príbehy v nejednej rodine. Školy, zariadenia aj prevádzky sa postupne začali otvárať.

Počas apríla sa deti postupne vrátili do škôl. Najskôr to boli najmladší. Pre všetky deti sa 12. apríla otvorili materské školy a prvé stupne základných škôl.

Školy sa potom začali pripravovať na návrat starších žiakov. Všetky dúbavské základné školy zorganizovali takzvané testovanie kloktaním, išlo o kloktacie PCR testy na Covid-19 pre starších žiakov.

Okrem návratu detí prebiehali na základných školách aj zápisy. Klasická udalosť v škole, ktorá zvykla byť tiež akýmsi sviatkom pre budúcich prváčikov, sa však nekonala. Už druhý rok zápisy pre pandemickú situáciu do škôl boli online. Rozhodnutie, či bude dieťa na vybranú školu prijaté alebo nie, majú rodičia dostať do 15. júna.

Podobne elektronicky prebiehajú počas mája aj zápisy detí do materských škôl, a podobne riaditelia škôl rozhodnú o prijatí či neprijatí do 15. júna. Od 19. apríla vláda uvoľnila viaceré opatrenia. Okrem škôl sa čiastočne otvoril aj šport. V čase uzávierky Dúbavských novín bolo povolené športovanie i tréningovanie v exteriéri pre šesť ľudí.

Ostáva nádej aj viera, že deti sa budú môcť učiť v školách čo najdlhšie, že zodpovednosť nepominie, že sa opätovne stretieme pri športe, kultúre...

Viac na str. 2 – 3

Dve kontaktné miesta budú v Dome kultúry Dúbavka

Asistované sčítanie sa začne 3. mája

Na elektronické sčítanie nadväzuje sčítanie asistované. Začína sa 3. mája a bude trvať do 13. júna. Tento termín odobril Úrad verejného zdravotníctva SR.

Asistované sčítanie je podľa hovorkyne Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 Jasmíny Stauder určené najmä pre digitálne vylúčených obyvateľov, čiže seniorov, ľudí bez pripojenia na internet, zdravotne odkázaných.

Sčítať sa môžu obyvatelia od 3. mája na ľubovoľnom kontaktnom mieste, ktoré zriaďuje samospráva. V Dúbavke budú dve kontaktné miesta v Dome kultúry Dúbavka. K dispozícii tu bude stacionárny asistent, ktorý pomôže ľuďom sčítať sa alebo poskytne techniku, aby sa ľudia sčítali sami. V prípade, že niekto nemôže navštíviť kontaktné miesto, môže si objednať mobilného asistenta domov, a to zavolaním na miestny úrad 02/6920 2543, 0940 503 922 alebo na číslo call centra 02/2092 4919.

„Kontaktné miesta sa nevzťahujú na trvalý pobyt, preto ich vie navštíviť ktokoľvek a kdekoľvek,“ dodala Jasmína Stauder. Pripomenula tiež, že asistované sčítanie láka i podvodníkov. Nikto nebude chodiť

proaktívne klopať na dvere ani počas asistovaného sčítania. Neexistujú ani papierové formuláre. Každý mobilný asistent bude mať navyše preukaz, ktorý predloží obyvateľovi.

(lum)

Viac na 4. strane

Vynáška

Kontaktné miesto

Dom kultúry Dúbravka

02/69202543

02/6920 2513

0940 503 922

O prijatí do škôlok rozhodnú do 15. júna

Zápisy škôlkarov online

Text: Lucia Marcinátová

Kliknúť na web, do 15. mája vyplniť formulár, žiadosť potom potvrdiť u lekára a odovzdať riaditeľke vybranej materskej školy v určený termín. Tak bude prebiehať zápis do materskej školy.

S cieľom zrýchliť a zefektívniť postupy mestská časť zapisuje aj tento rok deti do materských škôl elektronicky. Pokračuje v tom už piaty rok a piaty rok úspešne.

„V čase šírenia nového koronavírusu sa ukázalo, že elektronické zapisovanie bolo správnym rozhodnutím,“ hovorí starosta Martin Zaťovič.

Elektronický zápis detí do materských škôl v školskom roku 2021/2022 sa začne 1. mája a potrvá do 15. mája 2021. Stačí v tomto termíne kliknúť na web mestskej časti www.dubravka.sk a v sekcii potrebujem vybaviť – prijatie dieťaťa do materskej školy vyhľadať online formulár.

Žiadosť osobne do jednej škôlky

Zákonný zástupca dieťaťa potom formulár vyplní a na kontaktné e-mailové adresy dostane potvrdzujúcu správu. Ak by neprišla, je treba osloviť útvar informatiky anna.kupkova@dubravka.sk alebo 02/69202507. Bližšie informácie poskytnete tiež školský úrad na čísle 02/6010 1158.

V prílohe potvrdzujúceho e-mailu je žiadosť, ktorú zákonný zástupca vytlačí a zanesie ošetrojúcemu lekárovi na potvrdenie zdravotného stavu dieťaťa, ako aj údajov o povinnom očkovaní dieťaťa. Potvrdenú a podpísanú žiadosť následne odnesie riaditeľke materskej školy, ktorú uviedol prvú v poradí.

Riaditeľky materských škôl budú žiadosti preberať osobne v stredu a vo štvrtok 19. a 20. mája 2021 od 15.00 do 17.00, žiadosť zaevidujú a do 15. júna 2021 zašlú rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí dieťaťa. Preberanie žiadostí bude prebiehať bez detí.

V prípade, že rodičia registráciu elektronicky nevyplnia, neskôr to na základe odovzdanej prihlášky na predprimárne vzdelanie urobí riaditeľka materskej školy, kde bude žiadosť odovzdaná.

Na zápis zákonný zástupca potrebuje aj občiansky preukaz na nahliadnutie pre riaditeľku materskej školy. Ak ide o dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, zákonný zástupca predloží i vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Tisícka detí v 12 škôlkach

Dúbravka je zriaďovateľom dvanástich materských škôl so 48 triedami. Aktuálne navštevuje materské školy 1074 detí. Podľa novely zákona je pre dieťa, ktoré dosiahne päť rokov veku do 31. augusta 2021, predprimárne vzdelávanie povinné. Prednostne sa tiež musia prijať deti, ktoré dovŕšili vek 5 rokov, ale nedosiahli školskú zrelosť, čiže majú odložený začiatok plnenia povinnej školskej dochádzky.

Prioritou mestskej časti je prijať všetky deti, ktoré dovŕšia tri roky k 31. augustu 2021. Dobrou správou je, že aj vďaka otvoreniu dvoch nových materských škôl v Dúbravke sa to v posledných rokoch podarilo. Pri prijímaní zaváži, okrem veku dieťaťa, i súrodeneц v materskej škole.

Vynáška:

Zápis do mš

- Od 1. mája - 15. mája vyplniť online formulár - www.dubravka.sk v sekcii potrebujem vybaviť – prijatie dieťaťa do materskej školy. Žiadosť potvrdiť u lekára.

- 19. a 20. mája od 15.00 do 17.00 - potvrdenú a podpísanú žiadosť osobne odniesť riaditeľke vybranej materskej školy

Povinné predprimárne vzdelávanie môže byť aj individuálne

Päťročný povinne do škôlky

Text: Lucia Marcinátová

Novela školského zákona priniesla so sebou povinnú materskú školu pre päťročné deti. Novinkou od septembra je aj zrušenie takzvaných obedov zadarmo.

S Povinná škôlka pre päťročné deti. Taká je novinka tohto školského roka a týka sa všetkých detí, ktoré dovŕšia päť rokov do 31. augusta 2021. Vyplýva to z novely školského zákona. Rodič je povinný také dieťa zapísať do škôlky na predprimárne vzdelávanie, pričom príspevok na pobyt päťročného dieťaťa v materskej škole neplatí.

Na povinné predprimárne vzdelávanie by rodič mal zapísať dieťa podľa trvalého pobytu. Riaditeľ materskej školy je povinný prednostne prijať na povinné predprimárne vzdelávanie deti s trvalým pobytom v obci.

Žiadosti do škôlky o prijatie sa budú podľa školského zákona predkladať od 1. mája do 15. mája. Súčasťou žiadosti je údaj o povinnom očkovaní.

V súvislosti s povinným predprimárnym vzdelávaním pre deti, ktoré majú jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky, môže rodič požiadať o individuálne vzdelávanie pri splnení zákonných podmienok. Rozhoduje o ňom riaditeľka vybranej materskej školy. Dôvodom pre individuálne vzdelávanie môže byť zdravotný stav dieťaťa, alebo žiadosť zákonného zástupcu, rodiča. Rodičia detí, ktorí chcú riešiť vzdelávanie svojho dieťaťa individuálne, musia dieťa zapísať v stanovenom termíne do 15. mája 2021.

Termíny zápisov do materských škôl sa môžu meniť v súvislosti s opatreniami a pandemickou situáciou.

Povinné predprimárne vzdelávanie v materskej škole trvá jeden školský rok. K výnimke podľa školského zákona prichádza vtedy, keď dieťa po dovŕšení šiesteho roku života nedosiahlo školskú spôsobilosť. Riaditeľka materskej školy potom rozhodne o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole. K tomuto rozhodnutiu je potrebný písomný súhlas príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, písomný súhlas všeobecného lekára pre deti a dorast a dorast a informovaný súhlas zákonného zástupcu.

Ak dieťa ani po tomto roku v materskej škole nedosiahlo školskú spôsobilosť, začne najneskôr 1. septembra, ktorý nasleduje po dni, v ktorom dieťa dovŕšilo siedmy rok veku, plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole. Iné pravidlá platia pre dieťa so zdravotným znevýhodnením, ktoré je oslobodené od povinnosti dochádzať do materskej školy a jeho zdravotný stav mu neumožňuje vzdelávať sa.

Druhou novinkou, ktorá by mala začať platiť po letných prázdninách, je obmedzenie školských obedov zadarmo. Zrušiť sa majú plošné príspevky na obedy školákov a posledných ročníkov materských škôl, ktoré presadila ešte bývalá vláda. Zmena je súčasťou novely zákona o dotáciách ministerstva práce.

Podľa tejto novely sa bude dotácia na obеды poskytovať po novom už len na dieťa z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo má príjem najviac vo výške životného minima, alebo ak dieťa navštevuje materskú či základnú školu, v ktorej je najmenej 50 percent detí z domácností poberajúcich pomoc v hmotnej núdzi.

Koalícia zároveň odhlasovala zvýšenie daňového bonusu na dieťa od 6 do 15 rokov.

Vynáška

Povinná škôlka

- Pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole, je predprimárne vzdelávanie povinné.

- Deti si budú plniť povinné predprimárne vzdelávanie buď v škôlke, ktorá je v Sieti škôl a školských zariadení alebo v individuálnej forme (rodičia dieťa vzdelávajú sami alebo v alternatívnej neštátnej škôlke), toto bude schvaľovať kmeňová škôlka zaradená v Sieti.

(Zdroj: Školský zákon)

Školské obvody v mestskej časti dúbavka

Základná škola Pri kríži 11

Brižitská, Cabanova, Čiernohorská, Fedáková, Gallayova, Homolova, Jadranská, Kajerka, Karola Adlery, Kristy Bendovej, Martina Granca, Novodvorská, Ožvoldíkova, Pekníkova, Pod záhradami, Popovova, Pri kríži, Repašského, Štepná, Tranovského, Žatevná

Základná škola Nejedlého 8

Agátová, Dražická, Dúbavčická, Drobného, Ul. kpt. Rašu, Lysáková, Na vrátkach, Nejedlého, Pri hrubej lúke, Saratovská, Sekurisova, Trhová, Ušiakova

Základná škola Sokolíkova 2

Bezekova, Bujnáková, Galbavého, Jura Hronca, Chrobáková, Jána Valaštana Dolinského, K horánskej studni, Klimkovičova, Koprivnická, Kudláková, Oskorušová, Pántikova, Plachého, Považanova, Sokolíkova, Strmé sady, Strmý bok, Švantnerova, Talichova, Tavarikova osada, Tulipánová, Vendelínska, Záhradkárska

Základná škola Beňovského 1

Bagarova, Batkova, Bazovského, Beňovského, Bilíkova, Bošániho, Bullova, Červeňáková, Damborského, Hanulova, Harmincova, Húščavova, Janka Alexyho, Landauova, Lipského, Ľuda Zúbka, M. Sch. Trnavského, Nemčíkova, Polianky, Pri štadióne, Violy Valachovej

Medailóny: Ktoré známe osobnosti, zaujímaví ľudia absolvovali dúbavské školy?

Zlatica Puškárová (1977)

Absolventkou Základnej školy Pri kríži je slovenská novinárka a moderátorka, známa najmä z televíznych novín a z politickej relácie Na telo. Po skončení talianskeho bilingválneho gymnázia vyštudovala politológiu a žurnalistiku. Je držiteľkou niekoľkých cien za publicistiku.

Berco Balogh (1961)

Vlastným menom Bartolomej, no všetci ho poznajú ako „Berca“. Berco Balogh je absolventom Základnej školy Nejedlého. Je známym spevákom, hudobníkom a skladateľom. Vyštudoval konzervatórium v Bratislave, odbor hra na violu. Venuje sa spevu, spolupracuje s mnohými džezovými hudobníkmi.

Andrej Bičan (1975)

Moderátor, herec, zabávač Andrej Bičan patrí k absolventom Základnej školy Nejedlého. Vyštudoval Vysokú školu múzických umení a účinkoval v divadlách Nová scéna, Malá scéna aj DPOH. Mnohí ho poznajú ako moderátora televíznych relácií. V roku 2012 získal ocenenie v ankete Osobnosť televíznej obrazovky.

Martin Valihora (1976)

Hudobník, hráč na bicie nástroje a perkusie Martin Valihora je absolventom Základnej školy Sokolíkova. Vyštudoval bicie a perkusie na Konzervatóriu v Bratislave, neskôr pokračoval aj na Berklee College of Music v Bostone. Hral v mnohých slovenských skupinách. Dnes patrí aj k organizátorom hudobných podujatí.

Dara Rolins (1972)

Slovenská speváčka Dara alebo Darinka Rolincová, vlastným menom Darina Gambošová je absolventkou Základnej školy Sokolíkova. Začínala ako detská speváčka, v roku 1984 naspievala Zvonky štěstí s Karlom Gottom. Na svojom konte má mnohé hity a účinkovanie v televíznych šou. Dnes žije v Prahe.

Robert Roth (1972)

Herec s charakteristickým hlasom Robo Roth je absolventom Základnej školy Beňovského. Začínal v Detskej rozhlasovej dramatickej družine, vyštudoval na konzervatóriu v Bratislave hudobno-dramatický odbor. Od roku 2000 je hercom Činohry Slovenského národného divadla. Je držiteľom niekoľkých ocenení DOSKY.

Pavol Rankov (1964)

Absolventom Základnej školy Beňovského je aj spisovateľ Pavol Rankov, držiteľ niekoľkých ocenení za literatúru. Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Debutoval v roku 1995 zbierkou poviedok S odstupom času. Okrem zbierok poviedok napísal aj román Stalo sa prvého septembra a v roku 2001 aj román Matky.

Martina Kohlová (1984)

Absolventkou Základnej školy Beňovského je slovenská kajakárka, reprezentantka Slovenska v rýchlostnej kanoistike na olympijských hrách v Londýne Martina Kohlová. Je trojnásobnou medailistkou na Majstrovstvách sveta, v rokoch 2007, 2008 a 2010. Zúčastnila sa aj olympijských hier v Pekingu, Londýne a Riu.

Lucia Marcinátová

Cieľom je zachovať v lokalite verejnú zeleň

O štúdiu rokovali online

Text: Lucia Marcinátová

Pred piatimi rokmi tu hrozila výstavba. Na zelenú plochu Pod záhradami sa mal preniesť projekt spoločnosti Strabag-Zipp z parčíka Belopotockého z centra mesta. Aby sa lúka v centre Dúbravky ochránila, mestská časť tu chce zmeniť územný plán. Dala preto spracovať urbanistickú štúdiu.

Počas bežných rokov by sa asi zasadačka počas verejnej debaty naplnila ľuďmi a diskusiou, teraz boli v miestnosti len tí, ktorí ju organizovali, kamera a počítač. Prerokovanie urbanistickej štúdie zóny Pod záhradami v centre mestskej časti prebiehalo 29. marca online. Diskusiu viedol vedúci oddelenia územného rozvoja Pavel Gašparovič a bola streamovaná online cez sociálnu sieť mestskej časti.

Dúbravčania svoje otázky písali priamo do komentárov k videu, odborníci z oddelenia územného rozvoja postupne odpovedali.

Garáž, parkovisko aj ihrisko

Ľudí zaujímalo, prečo sú vypracované dva varianty urbanistickej štúdie, ktorý z nich mestská časť predloží magistrátu, či sa tu bude stavať pozemná garáž alebo či zmiznú súčasné parkovacie miesta medzi Koprivnickou 11 a 13.

Urbanistická štúdia musí byť podľa Pavla Gašparoviča vypracovaná vo variantoch. Pripomenul, že cieľom mestskej časti je ochrániť plochu pred výstavbou a mať z nej park.

„Súčasnú parkovacie stáčia medzi domami na Koprivnickej nezmiznú,“ odpovedal na otázky vedúci oddelenia územného rozvoja. Počas diskusie tiež vysvetlil, že navrhnutá podzemná garáž, parkovanie či hracie prvky pre deti sú len varianty toho, čo by mohlo v území byť. Podzemná garáž odzrkadľuje potreby statickej dopravy v lokalite. „Je to tiež veľká investícia,“ dodal.

Zmena územného plánu

Na lúke v centre za Kostolom Ducha Svätého, ktorá je dnes využívaná najmä psičkármi či deťmi počas obdobia snehu na sánkovanie, sa môže stavať. Územný plán v takzvanej zóne Pod záhradami aktuálne umožňuje výstavbu bytových domov a občianskej vybavenosti. „Mestská časť má záujem toto územie definovať ako verejnú zeleň. Preto bola obstaraná overovacia urbanistická štúdia, ktorá bude pokladom pre zmenu súčasne platného územného plánu zo zmiešaného bývania a občianskej vybavenosti na park a verejnú, parkovo upravenú zeleň,“ vysvetlil vedúci Pavel Gašparovič. Verejné prerokovanie urbanistickej štúdie Pod záhradami sa začalo 15. februára, na žiadosť magistrátu mestská časť posunula termín jej pripomienkovania do 30. apríla.

Pripomienky Dúbravčanov k štúdii spracovateľ vyhodnotí, spracuje a tie relevantné zapracuje do čístopisu. Ten bude slúžiť ako podklad pre zmeny a doplnky súčasne platného územného plánu Bratislavy, následne ich budú schvaľovať mestskí poslanci.

Ľudí počas online prerokovania tiež zaujímalo, či sa budú môcť zoznámiť a vyjadriť k čístopisu. Vedúci oddelenia územného rozvoja prisľúbil ďalšie prerokovanie s verejnosťou, pripomenul tiež jednoznačný cieľestskej časti. A síce, zmenou územného plánu ochrániť lúku pred ďalšou možnou výstavbou.

Kontaktné miesta - sčítanie

Asistované sčítanie obyvateľov

Dom kultúry Dúbravka,

Saratovská 2/A

Otváracie hodiny:

Pondelok 08.00 – 17.00

Utorok 08.00 – 15.00

Streda 08.00 – 16.00

Štvrtok 08.00 – 16.00

Piatok 08.00 – 12.30

Obedná prestávka:

12.00 hod. a 13.00 hod.

Tel. kontakt: 02/69202543, 02/6920 2513, mobil: 0940 503 922

MOM v Dúbravke

Mobilné odberové miesta v Dúbravke

- Mobilné odberové miesto v budove KC Fontána na Ožvoldíkovej (odber z okna). Odberné hodiny sú od pondelka do nedele od 8.00 – 17.00 (obedová prestávka 12.00 – 13.00, posledné stery pred prestávkou 11.45 a 16.45). Objednať sa na testovanie môžete cez objednávkový systém na www.health.gov.sk/?ag-mom
- Mobilné odberové miesto v areáli kúpaliska Rosnička na ulici M.Sch. Trnavského (kontajnerové miesto vonku) Otváracie hodiny od pondelka do nedele, od 9.00 – 18.00 (obedová prestávka 13.00 – 14.00 h). Objednať sa na testovanie môžete cez objednávkový systém na www.health.gov.sk/?ag-mom
- Mobilné odberové miesto na Agátovej 5. Ide o kontajnerové odberové miesto. K dispozícii je od pondelka do nedele. Odberné hodiny sú od 9.00 – 13.00 a 14.00 – 18.00. Objednať sa na testovanie môžete cez objednávkový systém na www.health.gov.sk/?ag-mom

DÚBRAVKA HĽADÁ HUDOBNÉ TALENTY

Hráš na hudobný nástroj? Máš kapelu? Spievaš? ukáž sa! Krátke videá sa dajú posilať do 15. júna

Dom kultúry Dúbravka v spolupráci s Dúbravskou televíziou a Dúbravskými novinami vyhlásili súťaž s názvom Dúbravka hľadá hudobné talenty. Prihlásiť sa môže sólo hráč na hudobný nástroj (gitara, klavír, flauta, husle, klarinet a podobne), hudobné skupiny, speváci a spevácke zbory bez určenia žánru, ale aj tanečníci a tanečné zoskupenia rôznych žánrov. Podmienkou je ovládanie hry na hudobný nástroj, tanca či spevu na dostatočnej úrovni.

Vystúpenie na podujatí

Prihláste sa a zasúťažte si o hodnotné ceny. Získajte šancu vystúpenia na verejnom podujatí. Hlavným cieľom je potešiť ľudí kvalitným umením a predstaviť sa verejnosti.

Na veku nezáleží! Podstatná je chuť ukázať svoje umenie. O prvých troch miestach rozhodnú obyvatelia v diváckom hlasovaní na sociálnej sieti. Ak budeš mať najviac fanúšikov, vyhrať môžeš práve ty.

Do 15. júna čakáme na vaše (tvoje) prihlášky s krátkou ukážkou vašej produkcie na mailovej adrese: martina.buranova@dubravka.sk

Posielajte videá

Posielajte krátke, zhruba minútové video, alebo jednu pieseň, skladbu či úryvok z tanca.

Ukážky môžete priniesť aj na prenosnom nosiči (USB kľúč, SD karta, CD) do Domu kultúry Dúbravka v obálke spolu s menom a mailovou adresou či telefónnym číslom.

Prihlasovať sa môžete už od tejto chvíle do 15. júna 2021. Prípadné otázky posielajte mailom: tlacove@dubravka.sk. Dom kultúry Dúbravka a Dúbravská televízia si vyhradzuje právo nezaradiť do súťaže takých prihlásených, ktorí nespĺnia podmienky súťaže - obстойné ovládanie daného umenia a zaslание ukážky z daného hudobného umenia.

(rl)

Mesto mení ceny v MHD

Od 1. júla budú platiť nové ceny lístkov a električieniek v mestskej hromadnej doprave. Končí 15 minútový lístok a možno aj Bratislavská mestská karta.

Celoročný zlacnie, iné zdražejú. Bratislava od 1. júla tohto roka mení ceny predplatných lístkov, takzvaných električieniek, v mestskej hromadnej doprave. Cieľom hlavného mesta je podľa jeho hovorkyne Kataríny Rajčanovej sprístupniť verejnú dopravu po ukončení pandemických opatrení čo najväčšiemu počtu obyvateľov. Dôvodom je tiež spustenie prvých zón v rámci celomestskej parkovacej politiky na jeseň tohto roka.

Do autobusov a električiek chce hlavné mesto prilákať ľudí lacnejšou celoročnou električenkou a postupnou obnovou vozového parku dopravného podniku. Namiesto 264 eur za ňu ročne cestujúci zaplatí 199 eur. Nový cenník však nepočíta s 15-minútovými lístkami, ktoré tak skončia, zdražejú tiež 24-hodinové, týždenné či 30 a 90-dňové lístky.

Cena 30-minútového lístka by mala zostať nezmenená, za základný lístok by mal cestujúci zaplatiť 0,90 eura.

Od 1. júla neskončí len 15-minútový lístok, ale mesto navrhuje zrušiť aj Bratislavskú mestskú kartu. Katarína Rajčanová vysvetľuje, že v čase svojho vzniku v roku 2010 išlo o nový vernostný systém. Držitelia Bratislavskej mestskej karty mali doteraz ročnú električenkou o desať percent lacnejšiu, zaplatili za ňu 237,78 eur. „Od júla budú môcť všetci obyvatelia jazdiť verejnou dopravou po Bratislave za výrazne výhodnejšiu cenu 199 eur. V konečnom dôsledku tak ušetria aj súčasní držitelia Bratislavskej mestskej karty.“

(lum)

Nové stromy na Talichovej

Okolie parkoviska i plochu pri novom workoutovom ihrisku a plánovom športovisku na Talichovej ulici v blízkosti Zlatej lipy doplnili stromy. Hlavné mesto tu začalo s výsadbou. Vybralo tri stromy – sofony japonské, pribudne tiež alej okrasných čerešní a onedlho potešia aj kvety z trávnatých záhonov. Vďaka spolupráci obyvateľov s vedením mestskej časti sa podarilo zachovať „čistý“ malý kopček na sánkovanie. Starosta Martin Zaťovič dohodol s magistrátom premiestnenie výsadby troch stromov na iné miesto.

Záhony nie sú kvetinárstvo

Mestská časť Bratislava-Dúbravka už štvrtý rok na jar rozkvitá. V 15 rôznych lokalitách vysadila záhony kvetov. Tešia sa veľkej obľube. Preto nás zarmútilo, keď sme zbadali človeka trhať narcisy zo záhonov pri Alexyho ulici. Kvietky majú tešiť čo najdlhšie.

Vzniká pracovná skupina

Vsúlade s Akčným plánom Komunitného plánu sociálnych služieb 2021 Komisia sociálna, zdravotná a bytová vyhlasuje vytvorenie pracovnej skupiny aktérov pôsobiacich v sociálnej oblasti. Ak v mestskej časti realizujete opatrenia sociálno-právnej ochrany a kurately alebo sociálne služby alebo sa inak angažujete v sociálnej pomoci a chcete byť súčasťou sociálnej siete, ozvite sa do 31. mája na domi- nika.malacinova@dubravka.sk (tajomníčka komisie) alebo na strato@zoznam.sk (Matej Nagy, pred- seda komisie).

O starú bídu menej

Posledné dni slúžila len pre detské skrývanie, no už dlhšie svojím výzorom do Parku Pekníkova nepatrila. Stará a rozbitá bída, sklad hokejbalistov. Z ihriska ju odviezli na konci marca. Novinkou sú aj nanovo vymaľované čiary na novom hokejbalovom ihrisku.

Navždy sme sa rozlúčili

Začiatkom apríla nás vo veku 76 rokov navždy opustil milovaný manžel, otec, brat, starý otec, krstný otec, strýko, švager, Dúbravčan Ján Dragúň. S Dúbravkou bol späť od roku 1975, najskôr len miestom svojho bydliska, potom aj prácou a službou obyvateľom. V roku 1991 – 1995 pracoval na miestnom úrade Dúbravka ako vedúci oddelenia bytového a energetického fondu. V rokoch 2002 – 2006 bol poslancom miestneho zastupiteľstva za KDH a po ukončení pôsobenia v komunálnej politike pracoval až do dôchodku pre miestny úrad.

Nová fit dráha deťom

Pri ZŠ Nejedlého vznikla nová fit dráha. Je súčasťou projektu Športujem bezpečne a rád, ktorý podporuje Nadácia pre deti Slovenska z nadačného fondu Deti v bezpečí poisťovne Kooperativa. Združeniu Rady rodičov Nejedlého sa podarilo získať grant.

Stavenisko, nie je ihrisko

Na Hanulovej ulici sa pracuje, prebieha tu revitalizácia verejného priestoru. Hoci sa môže zdať, že multifunkčné ihrisko, ktoré vzniká, je už hotové, nie je to tak. Preto tu prekvapili „futbalisti“. Vstupom do areálu obyvatelia neriskujú len poškodenie nedokončeného športoviska, ale aj svoje zdravie. Plocha je staveniskom! Projekt s rozlohou viac ako 2 500 metrov štvorcových vzniká vďaka spolupráci a prostredníctvom externých zdrojov, ktoré sa podarilo získať z Úradu vlády a z magistrátu.

Oprava Dúbravčickej ulice

Od pondelka 19. apríla hlavné mesto pracuje na rekonštrukcii Dúbravčickej ulice. Opravuje úsek od Saratovskej po ulicu Na vrátkach. Práce by mali trvať do 31. mája, v závislosti od počasia. Oprava zahŕňa celú šírku vozovky, dĺžka opravy je asi 370 metrov.

[Najpestrejšie vnútrobloky nájdete v Dúbravke](#)

Bývanie, ktoré je relaxom

Stromy, lavičky či ihrisko? Ak hľadáte bývanie s dvormi, ktoré budú denne lákať na relax a zdravý pohyb na čerstvom vzduchu, len takýto základ nestačí. Zato vodná lagúna rovno pod oknami... Spoznajte Čerešne fine living a ich najpestrejšie vnútrobloky v meste stavané podľa hesla: „Ostaň doma a pod' von!“.

Domov je viac ako štyri steny

Na vnútrobloky sa nám už od detstva viažu samé príjemné zážitky. Nezabudnuteľné sídliskové hry, prvé lásky z vedľajšieho vchodu a prvé priateľstvá na celý život, stokrát prechodené cestičky plné zelených zátiší, ktoré poznáme ako vlastnú dlaň – akoby aj nie, veď sú naše. Len na krok od bytu.

Dnes, keď trávime v interiéroch viac ako 80 % času denne, je vysoká úroveň vonkajšieho obytného priestoru cestou k aktívnejšiemu životnému štýlu a smerodajným parametrom pri výbere bývania. V prípade dúbavských Čerešní tiež platí, že kvalita priťahuje kvalitu. Areál jedného z najznámejších

rezidenčných projektov Bratislavy svojou originalitou a premyslenosťou v ničom nezaostáva za pôsobivou architektúrou inšpirovanou súčasnými trendmi bývania v európskych metropolách.

Čerešne City so zeleným rekordom Dúbravky

Tráviť čas „čerešňovo“ znamená užívať si každý deň naplno – v susedstve, kde verejný priestor praje vytváraniu súdržnej komunity a v atraktívnom prostredí, kde príroda neustupuje mestu, ale hrá prím. Za všetko hovorí rekordných 17 300 m² zelene, ktoré budú po dokončení obytnej štvrte Čerešne City zdobiť okolie. To je najväčšia zelená oddychová zóna v rezidenčnom projekte v Dúbravke! Bývaním na tejto adrese si rezervujete nielen nový komfortný domov, ale aj jedinečnú príležitosť byť pri tom, ako sa mení sídlisko na mesto.

Čerešne Lake ponúknu lezeckú stenu aj vlastnú lagúnu

Práve teraz je vo výstavbe fáza Čerešne Lake tvorená šiestimi blokmi. Medzi 239 bytmi od 1-izbových až po priestranné rodinné 5-izbové neprehliadnete ani prestížnu kategóriu mezonetov s vlastným vchodom a záhradkou či úžasnými výhľadmi na mesto. Predaj bytov sa už začal. Nečakajte a vyberte si ten svoj, lebo pri neutíchajúcom dopyte o novostavby v Bratislave sa vám váhanie nemusí oplatíť.

A čo nové pribudne v pestrých vnútroblokoch, kde už dnes zbierajú zážitky spokojní obyvatelia prvej fázy Čerešní? Napríklad aj petangové ihrisko, sánkovací kopec, lezecká stena pre malých dobrodruhov či bezbariérové kočíkové dráhy. Najväčšie „wow“ však nepochybne vyvolá vodná lagúna s tryskami a odpočinkovými ležadlami. Aj keď je kúpalisko Rosnička hneď za rohom, Čerešne tak ponúknu vlastné a ešte dostupnejšie osvieženie pri vode priamo pod oknami vášho bytu.

„Refreš“ mestskej časti a komfortnejší život pre všetkých

Vzájomne poprepájané vnútrobloky kombinujúce nápad a účel sú vizitkou Čerešní už od začiatku projektu a ostanú ňou aj v budúcnosti. Čerešne City každou ďalšou fázou užšie prepájajú priestory pre rezidentov s tými, ktoré budú môcť využívať všetci obyvatelia Dúbravky.

S príchodom modernej obytnej štvrte dostane vítaný „refreš“ celá mestska časť. Vďaka iniciatíve tvorcov z ITB Development pribudne do lokality prvé dúbravské námestie a amfiteáter, 3 zóny na cvičenie, 7 detských ihrísk, 5 samostatných dvorov, 380 stromov, 98 lavičiek a veľa ďalších komunitno-tvorných prvkov.

Súčasťou štvrte Čerešne City je tiež príprava cyklotrasy s napojením na Železnú studničku, ako aj 48 prevádzok pre podporu lokálnych podnikateľov a skvalitnenie občianskej vybavenosti. Na rannú kávičku či ku kaderničke nikdy nebudete mať ďaleko. A aby sa vám išlo či jazdilo čo najpohodovejšie, pripravuje sa revitalizácia Harmincovej ulice. Aj vďaka proaktívnemu prístupu developera sa premení

na plnohodnotnú štvorprúdovú cestu, čím uľahčí každodenný život vodičom, cyklistom, MHD a chodcom.

Viac z atmosféry Čerešní nájdete na www.ceresne.sk. Sladší pocit z bývania nezažijete! PR
článok

Podnet čitateľa Dúbravských novín: Bojový pes zaútočil

Čím viac psov, tým väčšie riziko

Text: Danka Šoporová

Majiteľke sa vytrhol a dohrýzol venčiaceho sa psa. Z tlamy útočníka vyslobodili psíka len s pomocou okoloidúcich. Taký bol príbeh čitateľa Dúbravských novín. Veterinár hovorí o potrebnej kastrácii a výchove psa.

O tom, že v Dúbravke býva množstvo milovníkov zvierat, svedčia i príspevky a komentáre v skupinách na sociálnych sieťach. Žiaľ, nie vždy bývajú pozitívne ladené.

So svojou skúsenosťou sa nás obrátil aj čitateľ novín, Dúbravčan Ján.

„Pri parkovisku medzi Fedákovou, Saratovskou a Repaškého ulicou napadol a dohrýzol nášho bieleho psíka West teriéra Bruna čierny bojový pes, pravdepodobne stafordšírsky teriér alebo bulteriér bez náhubku, ktorý sa pri venčení vytrhol majiteľke, zaútočil a zahryzol sa do zadnej nohy Bruna. Len za pomoci majiteľky a okoloidúcich Lucie a Zuzany sa nám po dlhšej dobe podarilo vyslobodiť Bruna z tlamy útočiaceho psa. Po tejto udalosti, sme požiadali držiteľku útočiaceho psa o kontakt. Avšak, číslo mobilu, ktoré nám uviedla, sa nepoužíva.“

Veterinár a polícia

Odpovede a možnosti ďalšieho postupu sme hľadali u kompletných. „Napadnutie psa psom je pomerne bežné a časté. V zásade platí - čím vyššia koncentrácia psov, napríklad v meste či na sídlisku, tým je väčšie riziko,“ hovorí MVDr. Pavol Valášek z veterinárnej kliniky Vetpoint. „Plemenné predispozície niektorých plemien existujú, ale zďaleka sa to nedá paušalizovať. Takže áno, aj čivavy vedia byť agresormi, nezriedka s fatálnymi následkami pre ne samé.“

Odborník hovorí, že dôvodov, prečo k takýmto vzájomným útok dochádza je viacero. „Uvediem dva najdôležitejšie - extrémne nízke percento kastrovaných zvierat. Aj napriek tomu, že žijeme v 21. storočí, existuje veľa predsudkov voči kastrácii. Tým, že s nami v blízkom spoluzití držíme nekastrované zvieratá, im doslova ubližujeme. Ak by sme mali aspoň 80 percent zvierat vykastrovaných, takéto útoky by boli skôr výnimočné a nie bežné. Druhým dôvodom je veľmi nízke povedomie a zodpovednosť ohľadom výchovy psov. Neupravuje to legislatíva a vychované, čiže majiteľom kontrolované psy, sú skôr výnimkou.“

Napadnutie psom treba oznámiť mestskej polícii, radí Martina Kočíšová z Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave IV. „V danom prípade je nutná návšteva veterinárneho lekára, keďže ide

o porušenie ustanovení zákona, ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov. Priestupky podľa tohto zákona prejednáva obec a v blokovom konaní obecná polícia a orgán Policajného zboru. Takže túto vec je možné oznámiť Mestskej polícii v Bratislave na Saratovskej 26.“

Agresia môže narastať

Psičkář by mal pamätať na to, že pri zanedbaní akéhokoľvek prejavu agresívnej reakcie môže dôjsť k jej stupňovaniu. Ak zistí, že pes býva agresívny iba na konkrétneho psa, je potrebné snažiť sa s ním neprichádzať do kontaktu a radšej zvoliť inú vychádzkovú trasu. Odborníci tiež radia, potrestať psa vždy, keď sa u neho ukáže známka agresivity.

Ak sa pes pri zahliadnutí cudzieho psa zatiaľ neprejavuje agresívne, treba ho hneď pochváliť. Pokiaľ akokoľvek nepatrne zaútočí, nemožno ho odmeniť. Môže si myslieť, že je odmenený za agresivitu. Konat' treba rázne.

Pes nie je zodpovedný za svoje správanie, ale je na majiteľovi, aby mu vysvetlil, čo sa od neho očakáva, ako sa má správať k ostatným zvieratám a ľuďom. No niekedy nie ste za agresívne správanie svojho psa zodpovední sami. Pes sa môže správať agresívne aj po traumatických zážitkoch, napríklad v bývalých „domovoch“, útulkoch a podobne. To je už ale iná téma a najmä, takýto psík patrí do rúk skúsených majiteľov, ktorí mu pri prekonávaní traumatizujúcich zážitkov pomôžu, aby pre ostatných ľudí a ďalších psov nebol hrozbou. Práve naopak...

Každý boj niekto vyhrá

Zverolekár PAVOL VALÁŠEK z veterinárnej kliniky Vetpoint hovorí o tom, že účinná rada pri stretnutí zúrivého psa, neexistuje.

Akonáhle sa takýto útok stane, vypisujete ako ošetrojúci veterinár zraneného psíka lekársku správu?

Ak poraní pes psa, tak nie. Iba ak by si príslušný orgán – polícia, vyžiadal dokumentáciu v súvislosti s vyšetrovaním incidentu, či už ako priestupok alebo trestný čin.

O aké typy zranení zväčša ide?

Vždy hryzné. Psy sa hryzú a trhajú. Ide o poranenia v rozsahu od ľahkých až po život ohrozujúce, prípadne až smrteľné.

Aké podnety, impulzy môžu takýto agresívny útok psa vyvolať?

Pre psy je prirodzené si fyzickým kontaktom definovať teritorialitu a nadrženosť, ktorej ich musíme cielene zbavovať. Pokiaľ nejde o psy na stráženie objektov, služobné psy a podobne...

Všade sa píše, ako sa zachovať, keď stretne na prechádzke medveďa či diviaka, no čo robiť, ak sa k nám rúti zúrivý pes? Existuje v tomto smere vôbec účinná rada?

Modliť sa. Neexistuje. To je potom boj na život a na smrť. A každý boj niekto vyhrá. V prírode sa remízy moc nenosia.

(dš)

Koronavírus covid-19

Ako liečiť koronavírus

Životospráva: Dôležitý je oddych, dostatok spánku a pitie dostatočného množstva tekutín – ideálna je voda alebo bylinkový čaj. Jedzte výživné a zdravé jedlá a prijímajte výživové doplnky ako vitamín D a C, selén, zinok či Imunoglukan. Ak je to možné, ostaňte izolovaní v samostatnej miestnosti od ostatných členov rodiny. Udržiavajte sociálny kontakt s blízkymi prostredníctvom telefónu alebo internetu.

Ťažkosti s dýchaním: Dôležité je sledovať dychovú frekvenciu, ktorá by mala byť nižšia ako 20 dychov za minútu. Ak sa vám ťažko dýcha aj v pokoji alebo došlo k náhlemu zhoršeniu dýchania, treba volať záchrannú zdravotnú službu na číslo 155 alebo 112. Keď sa objaví suchý kašeľ, odporúča sa Stoptussin, či Ditustat.

Príznaky: Ak máte mierne príznaky a inak sa cítite zdravý, treba sa izolovať a obrátiť sa na svojho lekára alebo informačnú linku COVID-19. Kontakt pre občanov: 0800 174 174, zo zahraničia volajte: +421 222 200 910. Ak sa objaví horúčka, kašeľ a ťažkosti s dýchaním, treba vyhľadať lekársku pomoc – ideálne ak zavoláte vopred.. Pri teplote nad 38 °C sa môže užívať Novalgin, Paracetamol alebo Ibuprofen v odporúčaných dávkach. Teplotu si merajte viac-krát denne. Ak teploty nad 38 °C pretrvávajú dlhšie ako 3 dni, kontaktujte svojho všeobecného lekára.

Kedy volať záchrannú zdravotnú službu? (155 alebo 112): - pri kolapse, pri zhoršení vedomia (dezo-orientácia, zmena správania), ak teplota nad 38°C pretrváva viac dní, pri poklese saturácie krvi kyslíkom pod 90 %, pri podstatnom znížení množstva moču, pri pretrvávajúcom poklese krvného tlaku na nízke hodnoty, zvyčajne pod 100 mmHg systolického tlaku, pri výrazných alebo náhle vzniknutých prejavoch dušnosti, pri zrýchlení dychovej frekvencie, t. j. nad 20 dychov za minútu.

Zdroj: BSK

Zobral si dovolenku, aby s deťmi debatoval o životnom prostredí

Príbehmi motivuje k ekológii

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

Je autorom štyroch detských knižiek a v Dúbravke žije tretí rok. Prezradil, že pre svoje ekologické aktivity si musí brať dovolenku. Cestuje po Slovensku, s deťmi debatuje na školách. MATEJ ZÁMEČNÍK hovorí, že po skončení opatrení v súvislosti s koronavírusom by rád zavítal aj do tých dúbavských.

Ekologické aktivity, knižky, ktoré podnecujú deti k ohľaduplnosti k životnému prostrediu... Ako ste s tým začali?

Všetko to vzniklo v rámci aktivít občianskeho združenia, v ktorom pôsobím s mojím bratom a pár dobrovoľníkmi. Ide o Zelenú hliadku, ktorú sme rozbiehali v Trenčíne. Princípom tohto združenia je urobiť miesto okolo nás krajšie a čistejšie, aby sa človek cítil lepšie.

Ako dlho bývate v Dúbravke? Začali ste aj tu s „ekoaktivitami“?

Bývam tu tretí rok a začal som takmer hneď po nastáhaní. Vybavili sme tri kompostéry. Do kompostovania sa zapojilo 10 až 12 rodín. So susedmi sme sa tiež začali starať o predzáhradku. Prebiehal projekt v rámci mesta - Adopcia zelene. Adoptovali sme si ten kúsok plochy pred panelákom.

Ako ste sa dostali k písaniu knižiek pre deti?

Začalo to v rečníckom klube Toastmaster, do ktorého som prišiel, pretože som pociťoval takú neistotu z vystupovania pred ľuďmi. Chcel som to tam odbúrať a pri jednej z mojich rečí, ktorá mala celkom úspech, som prišiel na nápad motivovať aj deti k ekológii formou príbehov, ktoré budem rozprávať. Na základe obľúbených citátov som vymyslel príbehy, v ktorých sú hlavné postavičky zvieratká.

Koľko je tých príbehov?

Je ich dvanásť. Mal som problém nájsť ilustrátora, tak som to vymyslel tak, nech si deti k príbehom spravia ilustrácie samé. Na konci každého príbehu sú dve prázdne strany, na ktoré deti môžu kresliť, knižka sa aj preto volá - Nakresli si príbeh. Deti kreslia podľa toho, čo si prečítali, čo si predstavili a majú tak jedinečnú spomienku do budúcnosti.

Kde sa dajú vaše knižky kúpiť, získať?

Táto je momentálne vypredaná, lebo bola úplne prvá.

Aký mala náklad?

Dvetisíc kusov. Ponúkal som knižky aj v kamenných predajniach, na webstránke a aj v menších obchodíkoch. V budúcnosti by som chcel spraviť dotlač, keďže stále sú základné školy, ktoré ma oslovujú, že by chceli knižky pre komplet celú triedu v rámci výtvarnej výchovy a voľnočasových aktivít. Ostatné knižky sa dajú kúpiť na mojej webstránke (www.matejzamecnik.com), kde sú tituly Nezábudka a Divozel 1 a 2 a tiež knižka Zábudlivé ginko, ktorá vznikla na základe skutočnej udalosti. Išlo o jeden z najstarších stromov ginko na Slovensku, ktorý rástol v Trenčíne. Musel však ustúpiť výstavbe hotela, ktorého projekt sa nakoniec nikdy nerealizoval.

Prelistovali sme vašu knižku Nezábudka a Divozel. Prečo práve tieto kvety?

Hľadal som dievčenskú a chlapčenskú postavu, ktoré by odzrkadľovali dobro a zlo. Alebo aj tú súrodeneckú rivalitu, hľadal som podľa rastlín na Slovensku. Nezábudka, ktorú nájdeme u nás kvitnúť v máji a divozel, ktorý zas kvitne v lete v auguste.

Nezábudka symbolizuje aj matku zem a tá predsa nezabúda, ako sa k nej ľudia správajú. Divozel je zas divokejší a občas robí neplechu. Ten symbolizuje ľudstvo.

Vaše knižky sú aj ekologickými poučeniami. Ako vznikajú?

Je to previazané s aktivitami, ktoré robím s občianskym združením, a baví ma to. Snažím sa preto pri príbehoch spolupracovať s odborníkmi.

Spomínali ste spolu s knižkami aj aktivity. Ako to prebiehalo? Plánujete niečo také, ak to opatrenia umožnia?

Kým nebol Covid, mal som každoročne tak 20 až 30 besied na školách po celom Slovensku. Najviac ma volali na východné Slovensko, tak som sa vždy snažil v rámci dovolenky naplánovať čo najviac besied v jeden deň.

Hovoríte v rámci dovolenky, čiže to znamená že to celé robíte len ako svoju záľubu. Vezmete si dovolenku a idete robiť besedu.

Presne tak a cestujem na opačný koniec Slovenska (smiech). Lepšie reagujú deti na základnej škole, ktorým je táto tematika bližšia. Prebieha to približne tak, že deťom niečo prečítam, povieme si čosi o ochrane prírody, spravíme si rôzne aktivity. Napríklad si ukážeme, ako triediť odpad alebo si predvedieme vermikompostér s dážďovkami, ktorý nosím so sebou. Je to také interaktívne. Po uvoľnení opatrení plánujem osloviť aj základné a materské školy v okolí.

Spomínali ste dovolenku, pracujete teda v úplne inej oblasti?

Áno, na oddelení kvality pre automobilový priemysel. Ale v budúcnosti by som sa chcel naplno venovať týmto knižným aktivitám.

Čo vás priviedlo do Dúbravky, prečo ste sa presťahovali?

Bolo to pre pestrosť aktivít. Býval som určitý čas aj v Trnave, pohyboval som sa medzi Trenčínom, Trnavou a Bratislavou. Takže som sa sťahoval najmä pre aktivity a prácu. Keď som mal stretnutia k nejakému projektu, prebiehali vždy v Bratislave.

Máme tu Deň Zeme, pripravujete nejaké aktivity?

Cez webovú stránku som promoval knižnú výzvu – #VypniPCzapniKnihu. Ľudí som vyzýval cez sociálnu sieť, aby odfotili knihu a označili ju týmto hashtagom. Pochválili sa tým, čo čítajú a možno aj inšpirovali ostatných, aby si zapli predstavivosť v rámci čítania knihy.

Ako môže bežný človek žiť ekologickejšie? Máte nejaké jednoduché rady?

Treba začať už v obchode, ak máte možnosť výberu pri nakupovaní. Vyberať potraviny bez zbytočných obalov, kupovať maxibalenia, čo býva aj cenovo výhodnejšie, snažiť sa využiť veci, ktoré by inak človek vyhodil. Napríklad sáčok, obal, nádoba, všetko možno ešte využiť.

V Dúbravke žijete tretí rok, ako sa vám tu býva?

Býva sa mi tu perfektne. Na Bazovského sa nachádza v okolí kilometra všetko – škola, škôlka, voľnočasové aktivity, obchody, servis. Takže je to pohodlné, nemusím nikam cestovať.

Máte tipy na zlepšenie životného prostredia v okolí Dúbravky?

Je tu veľa zelene, čo sa mi páči. Preto si myslím, že ak by sa tu rozbehol projekt Včely v meste, bolo by to nielen zaujímavé, no hlavne prospešné pre prírodu a v konečnom dôsledku vďaka opeľovačom aj pre nás ľudí.

Citát:

Nezábudka symbolizuje aj matku zem a tá predsa nezabúda, ako sa k nej ľudia správajú. Divozel je zas divokejší a občas robí neplechu. Ten symbolizuje ľudstvo.

Chcú ponúknuť výrobky, ktoré myslia na prírodu, planétu

Obaly z oceánu i z trstiny

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

V Dúbravke začali s pilotným projektom, otvorením prvej kamennej predajne. Po pár mesiacoch prevádzkovania predajne ecobioshop, ktorá sa zameriava na ekologickú drogériu, hodnotia, že Dúbravčania najčastejšie pýtajú čapovanú drogériu či prostriedky na umývanie riadu a upratovanie. Michaela Garaiová za ecobioshop hovorí o kolobehu odpadu a dôležitom poslanstve: Žiadna nová výroba plastu pre obaly.

Otvorili ste novú drogériu v čase, keď ostatní skôr zatvárajú. Ako vzniklo rozhodnutie začať podnikáť práve teraz?

S myšlienkou otvoriť predajňu, kde bude mať zákazník k dispozícii pod "jednou strechou" celý sortiment, sme sa zaoberali už dávnejšie. Náš sortiment zákazníci nájdu v rôznych slovenských sieťach, bioobchodíkoch a e-shopoch, no v žiadnom nemáme komplet zastúpenie. Medzitým vstúpila do našich životov korona. Túto situáciu, opatrenia, zatvorené školy a obchody, žiadna možnosť návštev a stretávaní sa s blízkymi, také obyčajné objatia s rodičmi, zrazu nebolo nič z toho dovolené. Takéto niečo sme ešte nezažili. Zrazu veľa úmrtí Slovákov i blízkych, negatívne správy v médiách, strach. Smutné a náročné obdobie, ktoré nás veľa naučilo, ukázalo, ako funguje rodina, priatelia, vzájomná pomoc, pokora a úcta. Napriek tejto ťažkej situácii sme chceli, aby zákazníci mali možnosť nájsť u nás výrobky, na ktoré sú zvyknutí, a ktoré radi používajú. S ohľadom k prírode, zvieratám, našej planéte.

Kedy ste otvorili a aké sú zatiaľ vaše skúsenosti?

Začali sme 13. novembra minulého roka. Ako predajňa drogérie sme mohli mať otvorené v čase pandémie. Už počas príprav nám zvedaví okoloidúci nazerali do predajne a tešili sa, čo pre nich chystáme.

Čo Dúbravčania vyhľadávajú?

Čapovanú drogériu, hlavne pracie prášky, aviváže a prostriedky na umývanie riadu. Mamičky sa tešia, že pre svoje ratolesti u nás nájdu prírodnú taliansku detskú kozmetiku a tie ešte náročnejšie aj certifikovanú detskú kozmetiku. Zrelšie dámy vyhľadávajú, ako sa starať o svoju pleť a tešia sa ponuke krémov, masiek a doplnkov na omladenie. Psičkári, pričom tých je tu ozaj veľa, hľadajú prostriedky pre svojich miláčikov, aby mali čisté packy a voňavú sršť. Tiež prírodné produkty. Deti si pýtajú "vytláčatka," to sú ovocné šťavy vo vreckách. A muži väčšinou hľadajú prostriedky na umývanie riadu a upratovanie. Takto to chodí v Dúbravke...

Hovoríte a zdá sa, že ponuka je široká. Pre mnohých sú však možno vaše produkty neznáme, viete odporučiť, poradiť?

Na slovenskom trhu sme vyše 11 rokov, zákazníci poznajú naše produkty. Naša ponuka je pomerne široká, venujeme sa výlučne ekologickým produktom, certifikovaným ekologickým produktom, prírodnej kozmetike a certifikovanej prírodnej kozmetike. Ponúkame značky Ecover, Ecover Essential, Method, Herbow. Z výrobkov sú to prostriedky na umývanie riadku, prostriedky do umývačiek, pracie prášky a doplnky k praniu, aviváže, celú radu čistiacich prostriedkov do domácnosti. Z prírodnej kozmetiky značka Equilibra, máme rady Aloe Vera, Argan, Charcoal a špeciálnu radu Perlabella. Feel Free a Pur Eden – to je certifikovaná prírodná kozmetika, z detskej kozmetiky je to prírodná kozmetika Equilibra a certifikovaná prírodná kozmetika NAOBAY, pre zvieratá prírodná vegánska značka Yanika. Sortiment máme uložený na predajni tak, aby sa zákazník čo najjednoduchšie orientoval a vždy sme pripravení poradiť.

V čom je vaša drogéria eko, asi to nie je len o obale...

Receptúry našich dodávateľov sa vyvíjajú dlhé roky. Značka Ecover je priekopník – pionier medzi ekologickými výrobcami, pretože vznikla v roku 1980 a majiteľ vynašiel prvý prací prášok bez fosfátov. Vývoj išiel dopredu a na trh prišli tekuté pracie prostriedky, čističe a iné s novými receptúrami, ktoré životné prostredie nezaťažujú, pretože sú na báze minerálnych a prírodných surovín. Najnovšie všetky produkty v našej ponuke, sú v stopercentne rozložiteľných obaloch a najnovšie značky Ecover, Method, Pur Eden sú v obaloch zo separovaného plastu. To znamená, ak my separujeme, výrobcovia používajú tento plast na nové obaly pre svoje výrobky, za čo niektorí dostali certifikáty B- corp, respektíve Cradle to Cradle. Inými slovami, kolobeh odpadu. Žiadna nová výroba plastu pre obaly. Sme presvedčení, že toto je veľké poslanstvo.

Keď si k vám chce prísť Dúbravčan kúpiť napríklad prací prášok, má si so sebou vziať nádobu, čo radíte?

Môže a nemusí (smiech). Môže si načapovať do svojej nádoby alebo si zakúpi nádobu u nás a môže ju opakovane používať. Ale aj keď si „nenačapuje,“ s nami ochráni našu planétu aj kúpou ostatných našich produktov, ktoré sú vyrobené z recyklovaného plastu a sú opäť recyklovateľné. Navyše Ecover, ako producent, používa na svoje obaly plasty, ktoré „vylovili“ v oceáne. Napríklad „limitované edície“ - obaly, sú vyrábané z cukrovej trstiny (smiech).

Sú Dúbravčania ekologickí? Majú záujem napríklad o bezobalový predaj, čapovanú drogériu?

Naša planéta je, bohužiaľ, v takom stave, že ekológia by mala byť nevyhnutná súčasť nášho každodenného života. Nie je to len o tom, či si načapujeme do ekologickej fľaše, ale aj ako spracovávame a triedime doma odpad, aké používame elektrospotrebiče, koľko áut jazdí s jedným človekom, koľko míňame elektriny, ako zaobchádzame s jedlom, ako si vážime najvzácnejšiu tekutinu na svete – vodu. Výchova by mala začínať už doma, veď rodičia sú najväčším príkladom pre svoje deti. Čapovaná drogéria je lacnejšia a človek má z toho aj dobrý pocit. Jednak, že ušetril nejaké euro, a že nevyrobil ďalší plast. Ale tiež je dôležité, čo a kde si načapujete.

Ako ste sa vy dostali k ekológii?

Zaoberáme sa ekologickou drogériou a prírodnou kozmetikou vyše 11 rokov. Ekologickou v pravom slova zmysle, ako som spomínala pôsobenie spoločnosti Ecover pri výrobe a spracovávaní už použitých plastov. My ako importér tiež zhodnocujeme a vykazujeme dovezené obaly, či sú to palety, plasty alebo sklo. Drogéria je nám veľmi blízka, otec pracoval dlhé roky v nadnárodných drogistických spoločnostiach, mama tiež, no venovala sa aj vzdelávaniu pracovníkov. Okrem toho, mojich mladších súrodencov zapájame do práce v našom obchode a s našim sortimentom, jeden z nich je navyše alergický, tak sme sa drogériou, ako denno-denne používaným „prostriedkom“, zaoberali pomerne často. Mama

pochádza z Dúbravky, chodila na základnú školu a gymnázium Bilíkova a ja tiež (smiech). Takže Dúbravka je nám veľmi blízka a práve tu sme sa rozhodli otvoriť náš prvý obchodík. Na mieste, kde máme našu predajňu, bola kedysi lúka a riadny kopec. Mama si pamätá, ako sa sem všetky deti z Dúbravky chodili sánkovať.

Citát:

Naša planéta je, bohužiaľ, v takom stave, že ekológia by mala byť nevyhnutná súčasť nášho každodenného života.

Ako sa obliekali Chorváti? Ako vyzeral novodobý dúbravský kroj?

Nemecký ženich si na svadbu musel obliecť tradičný chorvátsky kroj

Text: Ľubo Navrátil, Juraj Hradský

Chorvátko Rozina Bojnešičová sa za Nemca Andreja Treuera bola ochotná vydať len pod podmienkou, že si oblečie chorvátsky kroj, teda košeľu so stuhami, prusliak alebo fligel, s čím ženich napokon súhlasil. Až potom sa zaňho vydala. Ako sa menil pôvodný dúbravský kroj a akú úlohu mala kedysi móda?

Tradičný odev Chorvátov prešiel od ich príchodu na naše územie v 16. storočí rôznymi zmenami. Formy odevu, ale i kultúrnych tradícií boli v priebehu 19. a 20. storočia ovplyvnené prostredím, v ktorom Chorváti počas týchto štyroch storočí žili. Vyvíjal sa nielen odev gradišćanských Chorvátov žijúcich na území Slovenska, Maďarska a Rakúska, ale aj v ich materskom chorvátskom území.

Hoci sa menil a prispôboval v dôsledku odevných tradícií väčšinovej spoločnosti a celkovému rázu panónskeho a stredoeurópskeho odevu, v základných znakoch tu boli naďalej zastúpené tradičné ľudové prvky.

Prišli sme aj o šubicu

Špecifické znaky tradičného odevu Chorvátov na Slovensku sú obsiahnuté v jednotlivých odevných súčiastkach.

Historik a archivár Alexander Húščava uvádza: „Najneskôr od prvej polovice 19. storočia má už táto odev všetky vlastnosti kroja ostatného Záhoria. Lamačský kroj pred týmto časom bol totiž veľmi prešívaný chorvátskymi prvkami, ako to dochovala tradícia, napríklad pri popise mužskej pokrývky hlavy – šubice. Bola to kožušinou lemovaná čiapka, ktorej vrch bol z červeného súkna.“

Rozina obliekla Andreja do chorvátskeho

Začiatkom 19. storočia nebol odev Chorvátov, Nemcov, Maďarov a Slovákov, obývajúcich etnicky zmiešaný priestor stredného Dunaja jednotný. Kronikár Jure Treuer z Jaroviec vo svojich poznámkach píše o svojom prapredkovi: „O sobáši Andreja Treuera s Rozinou Bojnésičovou sa povrávalo, že Andrej Treuer a jeho rodičia boli Nemci v Rušeri (Gattendorf), teda nemecká rodina. Rozina sa mienila zaňho vydať len pod podmienkou, že si oblečie chorvátsky ľudový odev toho obdobia (1819), teda košeľu so stuhami, prusliak alebo fligel a podobne, s čím ženích súhlasil. Potom sa zaňho vydala.“

Ako sa obliekali Chorváti?

Chorvátsky sedliak nosil červenú vestu, dolomán a nohavice z modrého súkna, čižmy so žltými strapcami a lemovaním z hodvábu. Chorvátska sedlička mala čepiec z bieleho piké (bavlnená látka s reliéfovou štruktúrou) olemovaný stužkou z červeného hodvábu. Košeľa a zástera boli z perkálu (hustá, veľmi jemná bavlnená látka).

Červená šnurovačka mala zlato vyšívané lemovanie. Na zelenej sukni boli štyri volány. Čižmy boli vyrobené z červenej ovčej kože.

A čo Dúbravčania?

Pozrime sa ale na historický odev chorvátskych obyvateľov Dúbravky. Veľké rozdiely v ľudovom odeve medzi slovenskou a chorvátskou časťou obyvateľov Záhoria nenachádzame, ale už je celkom iný, ako odev príslušníkov nemeckých, či maďarských vrstiev obyvateľstva starej Bratislavy. Slovenský sedliacky kroj záhorského typu vidíme na kresbe Ludwiga Burgera. Je to žena zo Záhorskej Bystrice stojaca pred sedliackym domom so strechou pokrytou slamou pri typickej ľudovej studni. Takýto kroj nosili aj ženy v Dúbravke.

Novodobý dúbravský kroj

Novodobý kroj vidíme na kolorovanej fotografii dúbravského páru z rodinného albumu Kataríny Jakubčíkovej. V ženskom sviatočnom odeve prevládala biela farba, kým farebné doplnky boli jasne bielej farby. Dievčenskému kroju dominovala pestrá parta, kým ženy nosili na hlave tzv. čepce. Mužský kroj nebol až taký dekoratívny. Súčasťou bol klobúk. Mládenci ho dopĺňali tzv. perkami z rozmarínov a stužiek, ktoré tvorili akúsi homolovitú ozdobu. Nohavice boli zdobené „šujtášmi“ – plastickou farebnou šnúrovou výšivkou. Košeľa bola biela a lajblíky (vestičky) belaso farebné, z lesklých, alebo sýto farebných materiálov.

Takto zdobené kroje sa používali pri slávnostných príležitostiach, na svadbách a postupne sa prispôbovali podmienkam a spôsobu života v meste. Chorvátske krojové prvky postupne doplnili, alebo aj nahradili prvky záhorskej krojovej kultúry.

Mestský vplyv a móda

Deti sa obliekali podobne ako dospelí, bola to vlastne zmenšenina ľudového odevu dospelých. Tento odev sa pod vplyvom dochádzania za prácou do priemyselných častí mesta postupne menil. Deti a mládež tiež navštevovali školy v meste a mestský vplyv a móda sa odzrkadlil aj na spôsobe ich obliekania.

Tieto premeny sa diali po ukončení prvej svetovej vojny (1918) a po ukončení druhej svetovej vojny sa oblečenie Dúbravčanov celkom prispôsobilo mestskému odevu. Kroje sa používali už iba pri slávnostných príležitostiach. Po prechode na výrobu priemyselných textílií zaniklo aj vyhotovovanie domácich textílií na stolovanie, svadby a pod. Postupne zaniklo pestovanie konope, ľanu, čo bol aj koniec výroby domácich ľudových textílií. Tradičný ľudový vkus sa postupne prispôobil a preorientoval a nadobudol znaky mestského spôsobu života a jeho foriem.

Foto: Dúbravské múzeum

Vynáška:

Móda pred štyrmi storočiami

Jedným z najznámejších diel o odievaní z obdobia renesancie je Trachtenbuch, kniha, ktorú vytlačili v Norimbergu v tlačiarňi Hansa Weigela v roku 1577. Obsahuje 291 farebných drevorytov od Josta Ammana. Znázorňujú oblečenie vtedajšej spoločnosti, rôznych stavov a vrstiev nielen viacerých európskych, ale aj ázijských, afrických, ba i amerických krajín. Hodnovernosť ich výpovede je, pravdaže, veľmi rozdielna.

Najväčšmi možno dôverovať vyobrazeniam oblečenia obyvateľov autorovi najbližších a najznámejších oblastí, predovšetkým v nemeckom jazykovom okruhu. Ukazuje módu utváranú pod španielskym vplyvom. Uhorsko reprezentuje muž, jazdec na koni, pripravený do boja, a sedliacka. Veľkú pozornosť venuje kniha oblečeniu Turkov, predovšetkým vojakov a rozličných hodnostárov. Exemplár tohto diela, zachovaný na našom území, je uložený v Knižnici Slovenského národného múzea v Bratislave.

Malý sprievodca po pamätihodnostiach v mestskej časti bratislava - dúbravka

Niekdajší hostinec, škola, kino i Husákov náhrobok

Kúpalisko Delfín, protinapoleónsky val, trasa 1. električky do Viedne či Bratislavské rožky a Račianska frankovka. Bratislava má svoj zoznam pamätihodností, ktorý pravidelne aktualizuje. Obsahuje okolo 250 pamätihodností v štyroch kategóriách - nehnuteľne hmotné, hnutelne hmotné, nehmotné a zaniknuté. Pričom nemusí ísť len o diela človeka, ale aj prírody, prípadne o odkazy na historické udalosti. Pamätihodnosti sú pre mesto a Bratislavčanov istým spôsobom výnimočné, mnohé však nie sú pamiat-

kami, zákon ich nechráni napríklad pred zbúraním či zánikom. Ich „ochranou“ je tak len morálka. Súčasťou zoznamu sú aj dúbravské pamätihodnosti, z nich mnohé sú i pamiatkami. Niektoré sme predstavili už v rámci seriálu o sochách a pamätníkoch, teraz sa pristavíme pri tých ostatných.

Ludový dom

miesto: Jadranská 6

rok: okolo 1860

Zaujme na prvý pohľad svojím dnes atypickým lichobežníkovým štítom i veľkosťou. Ludový dom stojí na začiatku Jadranskej ulice a tvorí už jeden zo symbolov tejto ulice v starej Dúbravke. Postavený bol okolo roku 1860 a okrem toho, že je pamätihodnosťou, je taktiež pamiatkou ľudovej architektúry. V minulosti v objekte fungoval obchod aj miestny hostinec. Ide teda o jedinečnú ukážku polyfunkčného dedinského domu, v ktorom sa spájala obytná a spoločenská funkcia. Dom má obdĺžnikový pôdorys a vchod z bočnej fasády.

„Čelná fasáda objektu je štvorosová, ukončená úzkou podlomenicou s radom škridle,“ opisuje etnografka Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok. „Lichobežníkový štít má v sebe dva vetriacie otvory. Pravá i ľavá časť objektu sa skladá z troch, za sebou radených priestorov.“ V súčasnosti by už dom potreboval obnovu.

Bývalá obecná škola

miesto: Žatevná 2

rok: 1935

Dnes v nej funguje miestny úrad, kedysi sa tu učili deti. V oranžovej budove na Žatevnej 2 pri zastávke MHD sídlila obecná škola, ktorú postavili v roku 1935. „Ide o čiastočne dvojpodlažnú a čiastočne prízemnú budovu,“ približuje etnografka Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok. „Interiér prízemia určuje rozmerná chodba s jednotlivými triedami prístupnými z chodieb. Objekt má stanovú strechu, pokrytú pálenou krytinou.“

Niektorí Dúbravčania dnes pri návšteve starostu Martina Zaťoviča, ktorý má v budove kanceláriu, spomínajú na tunajšie školské časy. Okrem starostu sídli v budove aj prednosta úradu Rastislav Bagar, hospodárska správa či Dúbravské noviny. Záhradu v areáli mestská časť plánuje otvoriť verejnosti, v septembri 2012 tu odhalili pamätnú tabuľu násilne vystáňovaným Dúbravčanom, vlani v lete pribudlo aj napájadlo pre vtáčiky.

Kino Odboj

miesto: Žatevná

rok: 1935

Dúbravčania spomínajú na filmy a rozprávky, ktoré tam videli, na prvé rande v kine, vstupenky za päťdesiat halierov. Na premietania počas družiny či školy, na E.T. -Mimozemšťana, ktorý volal domov či Záhadu Blair Witch, vrátane nočnej prechádzky po Dúbravke po premietaní filmu. A aj na prezývky, ktoré Kinu Odboj Dúbravčania dávali či autobus mestskej hromadnej dopravy, ktorý sa pri kine otáčal. Dnes ostali len milé spomienky.

Kino skončilo v roku 2002 z dôvodu nízkej návštevnosti a stratovosti. Jeho zánik sprevádzala aj petícia. Odvtedy jedna časť budovy slúži mestskému múzeu, v rozšírenej časti je vytvorená požiarňa zbrojnica. Budovu postavili v roku 1935 ako kultúrny stánok, patrí k centru starej Dúbravky. „Má obdĺžnikový pôdorys so sedlovou strechou,“ približuje etnografka Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok.

Náhrobok Jána Taldu

miesto: Dúbravský cintorín, Strmé sady

rok: neznámy

Pre jeho veľkosť ho nájdete ľahko a spoznáte pre nápis Anno Domini. Biely náhrobok katolíckeho kňaza Jána Taldu na dúbravskom cintoríne na Strmých sadoch. Ako kňaz pôsobil v Dúbravke od roku 1870 až 1904, čiže 34 rokov. A podľa údajov z kroník bol medzi obyvateľmi veľmi obľúbený.

„Náhrobok je z kameňa, má tvar kríža, uchyteného v kamennom podstavci,“ opisuje etnografka Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok. „Spevnený je masívnym soklom z lomového kameňa.“

Náhrobok obnovovali v roku 1957. Dnes patrí k pamätihodnostiam mestskej časti. Podobne sú pamätihodnosťami aj náhrobky ďalších dúbravských farárov – Antona Moyša (1869 – 1957) , katolíckeho kňaza, a organizátora kultúrneho a náboženského života Dúbravčanov, a jeho mladšie brata Ladislava Moyša (1867 – 1950), tiež katolíckeho kňaza, významného kultúrneho pracovníka.

Náhrobok Gustáva Husáka

miesto: Dúbravský cintorín, Strmé sady

rok:

Čierny náhrobný kameň, výrazné písmo a neskôr doplnená aj jeho podobizeň. JUDr. Gustáv Husák, prezident Československej socialistickej republiky, generálny tajomník KSČ a kontroverzná postava slovenských dejín, má hrob na dúbavskom cintoríne. Náhrobok patrí k pamätihodnostiam mestskej časti. Gustáv Husák bol dúbavským rodákom. Narodil sa 10. januára 1923 a zomrel 18. novembra 1991. Na čelo KSČ sa dostal v roku 1968, do roku 1987 bol jej generálnym tajomníkom. Po abdikácii prezidenta Ludvíka Svobodu v roku 1975 sa stal na 14 rokov československým prezidentom.

Mal dve manželky. Prvou bola Magda Lokvencová, herečka, prvá významná slovenská divadelná režisérka v dejinách slovenského divadla. Druhou bola Viera Millerová, slovenská publicistka a prekladateľka, ktorá tragicky zahynula pri havárii vrtuľníka. V roku 2019 vyšla biografia venovaná Gustávu Husákovi, jej autorom je historik Michal Macháček.

Horánska studňa

miesto: K horánskej studni

rok: 1574

Je symbolom, ktorý sa dostal aj do pečate a neskôr do erbu Dúbravky. Horánska studňa v starej Dúbravke pod Kostolom Kozmu a Damiána. Nevieme, ako studňa vyzerala počas predchádzajúcich stáročí, jej nová podoba je vlastne kópiou studne zo starej pečate z roku 1626, podľa ktorej bol vytvorený novodobý erb mestskej časti.

„V studni bolo aj v časoch sucha vždy dostatok vody. Prebytočná voda vytekala do rybníka, v ktorom sa cez leto kúpali deti. Z rybníka voda odtekala do potoka. Z Horánskej studne voda pritekala vodovodným potrubím do dúbavskej školy a do niektorých domov Dúbravčanov,“ približuje Jana Hamšíková, etnografka z Mestského ústavu ochrany pamiatok.“

Nadzemná časť studne je zložená z betónového okružia, na ktorom je vymurovaná kamenná obruba s datovaním 1574 a dátumom 1993, keď bola studňa obnovená. Dnes je studňa súčasťou medzigeneračného parku s ihriskom a s hracím vodným prvkom.

Jaskyňa Lurdskej Panny Márie

miesto: Brižitská ulica

rok: neznámy

Je kópiou Jaskyne zjavenia z francúzskych Lúrd. Vystavaná je z lomového kameňa a zapustená do svahovitého terénu na Brižitskej ulici. Na mieste, s ktorým sa viaže legenda o zjavení Panny Márie Dúbravskej na strome obecnému pastierovi.

Jaskyňa Lurdskej Panny Márie pod Kaplnkou Ružencovej Panny Márie so sochou Panny Márie Lurdskej. Pre narušenie statiky oporného múru tu tento rok prebehli úpravy terénu a zelene. Katolícka cirkev plánuje v prácach pokračovať a pripravuje obnovu jaskyne.

Krátko pred Vianocami v roku 2020 neznámy vandal poškodil sochu Panny Márie Lurdskej v jaskyni. Po zverejnení tohto činu sa ozvali ľudia, ktorí chceli pomôcť. Jedným z nich bol Radovan Slovák z Trnavy, ktorý Dúbravke sochu Panny Márie Lurdskej daroval.

Príbeh miesta tak pokračuje. Prešlo poškodením, opäť ožilo darom. Pribudol nápis, obrázok, ale aj odkaz: „Láska je silnejšia než zlo.“

Pomník Panny Márie

miesto: Brižitská ulica

rok: 1903

Jaskyňa Lurdskej Panny Márie, Kaplnkou Ružencovej Panny Márie a fara na Brižitskej ulici. Spolu vytvárajú jeden celok. Patrí k nim aj pomník Panny Márie, osadený pred kaplnkou. V minulosti vyzeral zrejme inak. Jana Hamšíková, etnografka z Mestského ústavu ochrany pamiatok hovorí, že ide pravdepodobne len o podstavec, teleso kríža chýba. Podstavec má dve časti, na vyššom sokli čítame: „Na poklonu Panu Ježišu postavili manželja Ján Brankovič a Katerina rodená Bartošova v roku 1903.“

Pomník obnovili z milodarov v roku 1927. „Na sokli je umiestnený tvarovaný kamenný hranol s plytkou nikou na čelnej strane. V nej je umiestnená soška Panny Márie,“ dodáva Hamšíková. Okolie pomníka dotvárajú mnohoročné lipy, ktorých vek sa odhaduje až na tristo rokov. Blízka Kaplnka Ružencovej Panny Márie je zvyškom nedostavaného barokového kostola.

Socha Panny Márie

miesto: koniec Švantnerovej ulice

rok: 1908

Stojí na konci Švantnerovej ulice v kopci. Tvorí súčasť takzvanej Tavarikovej kolónie, ktorá vznikla začiatkom 20. storočia ako rekreačná oblasť na podnet bratislavského stolára a podnikateľa Františka Tavarika.

Socha Panny Márie na vysokom stípe s datovaním 1908 je spojená s príbehom. V roku 2013 pri neobornom orezávaní stromov padla a podstavec bol preto asi tri roky prázdny.

„Konár spadol na sochu, tá následne spadla, zlomil sa aj kamenný stĺp,“ vysvetlila Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok. Po takmer troch rokoch sa podarilo sochu a stĺp zrekonštruovať. Reštaurovanie sochy prebehlo na Katedre reštaurovania Vysokej školy Výtvarných umení. Na obnove sa podieľali obyvatelia lokality, pomohla mestská časť – Bratislava-Dúbravka a finančná dotácia od Bratislavského samosprávneho kraja. V roku 2016 ju na Švantnerovej ulici slávnostne posvätili.

Pomník Panny Márie

Miesto: Dúbravská hlavica

rok: neznámy

Možno ste na neho natrafili náhodou počas lesnej prechádzky Dúbravskou hlavicom, alebo ste sa ho vybrali hľadať či fotiť cielene. Kamenný stĺp s kovový rámom pri lesnej ceste. Nájdete ho po pravej strane, ak budete stúpať po lesnej ceste od štadióna FK Dúbravka k niekdajšiemu hotelu Alfonz, dnes zariadeniu pre seniorov Dúbravská oáza. Kovový rám má dva obrazy. Smerom k ceste zbadáte obraz Nanebovzatie Panny Márie, smerom od cesty, na druhej strane, je namaľovaná dvojica svätých – sv. Kozma a sv. Damián. Dvomi bratmi, údajne dvojčatami, lekármi, ktorí liečili nezištné, je zasvätený aj rovnomenný kostol v starej Dúbravke na Strmých sadoch.

„Pamätihodnosť pri lesnej ceste dal postaviť miestny obyvateľ, ako vďaka za záchranu svojho života,“ dodala Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok. „Ide o pekný príklad lokálnej pamätihodnosti.“

Spracovala: Lucia Marcinátová

Foto: Lucia Marcinátová, Peter Považan

Aké boli májové a turíčne zvyky v _____ starej Dúbravke

Kedy sa varili dlhé rezance a komu sa stavali máje?

Text: Lucia Palšová

Ako to bolo so stavaním májov v Dúbravke? A ako s ich rúcaním? Dostalo máj každé dievča? Možností bolo viac, zvykov niekoľko. Dúbravkou znela aj pieseň: Stavaj dievča hore, bijeme ti máje, ak hore nestaneš, máje nedostaneš.

Slovenské ľudové pranostiky mali svoje opodstatnenie. Starí roľníci žili v súlade s prírodou, jej cyklami a presne vedeli, kedy s ktorými prácami začať. Riadili sa svojimi dlhoročnými skúsenosťami a z prírody vedeli zreteľne odpozorovať, či je vhodná doba na začatie roľníckych prác a iných aktivít.

Dlhé rezance aj omrvinky

Pre predpoveď úrody bol dôležitý 15. máj – deň Žofie. Pranostika “Žofia víno vypíja a dobré ľany dáva” hovorí, že studené počasie s občasnými mrazmi v máji je škodlivé pre vinohrady. Súčasne tento deň ľudia považovali za najvhodnejší na siatie ľanu a konopí, ktoré mali byť husté a dlhé, ako vraj boli vlasy Žofie. Z vlákien týchto rastlín si roľníci zhotovovali základné odevy.

V starej Dúbravke kedysi pri siatí ľanového semena pridávali vianočné omrvinky a bahniatka posvätené na Kvetnú nedeľu. Bola im pripisovaná magická sila a mali pomôcť pri raste ľanu. Niekedy v tento deň varili čo najdlhšie rezance, aby aj ľan bol dlhý.

Ani dážď nepokazil náladu

Dôležitým dňom v ľudovom zvykosloví sa stal 25. máj – deň Urbana. Urban bol patrónom vinohradníkov a v Bratislave vinohradníci mali aj vlastný cech. V chotároch obcí vinohradníci vlastnili kaplnky alebo aspoň stavali sochy svojho patróna a 25. mája ovíjali sochy Urbana girlandami rozvinutej vinnej révy. Dúbravská mládež tancovala pri muzike a starší sa navštevovali v pivniciach, hostili prineseným mäsom a koláčmi.

Niekedy muzika bývala presne 25. mája, inokedy o pár dní skôr alebo neskôr. Ani dážď nemohol na Urbana pokaziť dobrú náladu, pretože veští veľa vína. Májový dážď a chladnejšie počasie na Urbana vítali vinohradníci aj roľníci, predznamenával totiž pekné leto, čo nájdeme i v pranostike “Studený máj, v stodole raj”.

Všetko živé, čo prišlo na svet v máji, sa malo zdarne vyvíjať. Mláďatá zvierat, predovšetkým mačatá, jahňatá a húsatá, majú byť najvhodnejšie na chov. Je však zaujímavé, že na uzatváranie sobášov bol máj považovaný za najmenej vhodný mesiac z celého roka. Ako kultúrny jav boli máje známe už v antike. Gréci, Etruskovia a Rimania dávali na domy pred 1. májom stromčeky na ochranu pred zlými duchmi a démonmi.

V 15. storočí bolo postavenie mája znakom vážneho záujmu o dievča, dokonca za určitých okolností mohlo nadobudnúť právny význam. Neskôr mali máje u nás iný význam.

Stavanie májov

Buď ho postavil mládenec dievčaťu, o ktoré sa uchádzal, alebo máje bývali spoločným darom mládenčov všetkým dospelým dievčatám v obci. Treťou možnosťou bolo, že máj dostalo každé dievča, no ak malo svojho mládenca, jej máj sa líšil od tých, ktoré boli kolektívnou pozornosťou mužov. Stavanie májov sa rozšírilo na celom území Slovenska. Z historických záznamov je doložené, že v Dúbravke sa s týmto zvykom stretávame už v 16. storočí a značil prejav náklonnosti mládenca k určitému dievčaťu. Na ich postavenie sa rúbali vysoké rovné stromy s pravidelne rozloženou korunou. Práve preto sa v 18. storočí, v rámci celkového hospodárenia s lesmi, začalo stavanie májov zakazovať.

Aj zručenie mája

Na prelome 19. a 20. storočia sa od individuálneho stavania májov upúšťa a začalo sa so stavaním májov na obecnom priestranstve. V Dúbravke mládenci priviezli na obecné priestranstvo vysoký strom, ktorý okliesnili a očistili od kôry ponechajúc asi 2 metre vysoký vrcholec. Ten ozdobili stužkami a šatkami, ktoré im požičali dievčatá. Máj postavili do pripravenej jamy, tú zasypali a dobre ubili. Pri stavaní májov sa spievali rôzne popevky, napríklad:

Stavaj dievča hore, bijeme ti máje, ak hore nestaneš, máje nedostaneš.

alebo: Turíce, Turíce nevyjdú mi z hlavy, ktorýže mi šuhaj máje v nich postaví.

V prvý deň postavenia mája sa organizovala aj muzika, pri ktorej dúbavskí mládenci vykrútili hlavne tie dievky, ktoré im zapožičali stužky a šatky. V posledný májový deň - pri muzike a za prítomnosti množstva divákov, máj zrútili. Mládenci si poodlamovali z vrcholku vetvičky a držiac ich nad hlavou tancovali pred muzikantami. K zábave najviac prispeli dievčatá, pretože si svoje šatky a stužky museli finančne odkúpiť.

Na Turíce do masiek

Popri májových zvykoch nemožno nespomenúť Turíce. V predkresťanskom období boli jedným z najvýznamnejších výročných sviatkov. Popri zeleni, ako symbolu bujnej vegetácie, združovali aj ďalšie zložky. U Slovanov sa stretávame s názvom Rusadlá alebo Rosálie a na západnom a časti stredného Slovenska boli známe ako Turíce.

Na Turíce sa často organizovali slávnosti, ktorých účastníci chodili v maskách zvierat, odohrávali sa predstierané zápasy, nechýbala ani hudba, tanec a spev.

Ťažisko turíčnych sviatkov sa však v okolí Bratislavy aj v Dúbravke viazalo k vode, zeleni, dobytku a obilii.

V Dúbravke sa stretávame s turíčnymi oslavami a sprievodmi v maskách v 18. storočí, keď za spevu a tanca ľudia parodovali rôzne zvieratá. Dominantnou na Turíce bola maska turoňa. Pomenovanie Turíce súviselo práve s maskou tura, ktorú nosili účastníci sprievodov. K čiastočnému prestrojeniu siahala mládež aj pri voľbe turíčných kráľov. Turíčnym kráľom sa stával mládenec, ktorý vyhral určité preteky, prípadne zápas, alebo ktorého si mládež zvolila.

Z dávnych západoslovenských aj dúbravských tradícií je doložené i jarne čistenie vôd – prameňov a studničiek v celom chotári. Robilo sa od začiatku mája tak, aby do Turíc boli všetky vyčistené.

Verilo sa, že chotár, v ktorom zanedbajú studničky a pramene, bude trpieť nedostatkom vlahy. Človek, ktorý do Turíc vyčistil aspoň jednu studničku, mal byť zdravý a svieži. Obvykle však táto práca patrila do okruhu mládeneckých družín.

Májových a turíčných zvykov na Slovensku je neúrekom a stále si ich môžeme oživovať množstvom krásnych piesní, popevkov a tancov, ktoré nám zanechali.

Rady nielen dúbravským záhradkárom

Keď pominú mrazy, sadíme rajčiny

Máj lásky čas, lásky čas aj ku kvetom, záhradkám, úrode. Niekoľko rád priniesol MILAN TRSTENSKÝ, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica.

Záhradkár v máji: Máj je mesiac prvých teplých dní, kvitnúcich záhrad a vône prírody. Kvetý: Do voľnej pôdy vysievame čínske klinčeky a dvojročné zvončeky. V druhej dekáde mája vysádzame gladioly, neskôr petúnie. Po odkvitnutí orgovánu obstrihávame odkvitnuté metliny. Drobné ovocie: Preplečkujeme jahodové záhony, po odkvitnutí jahody dôkladne zavlažíme. Ovocné stromy: Po odkvitnutí ovocných stromov za suchého počasia aplikujeme výdatnú zálievku, jednorazovo najmenej 70 – 100 litrov na jeden strom. V prípade výskytu vošiek postrekujeme výluhom zo žihľavy alebo vývarom z orechových listov. Zelenina: Vysievame karotku, vysádzame hlúboviny. Keď pominie riziko ranných mrazov vysadíme rajčiaky, papriky a cukety. Koncom mesiaca vysievame uhorky, kríčkovú fazuľku, patizóny a tekvicu. Prekypríme záhony s cesnakom a cibuľkou. Hlúboviny a papriky napadnuté voškami postrekujeme výluhom zo žihľavy alebo vývarom z orechových listov.

Tipy z dúbravskej knižnice

Pod lampou je najväčšia tma alebo domáce klenoty

Májové knižné tipy Miestnej knižnice Dúbravka vám predstavujú tri tituly od našich slovenských autorov, ktoré rozhodne stoja za prečítanie. Spoznajte lepšie domácu tvorbu, ktorá mnohých nedôverčivých svojou kvalitou prekvapí.

SOM PAULA

Ondrej Štefánik

Kniha Ondreja Štefánika právom vyhrala v roku 2017 cenu Anasoft litera pre svoju schopnosť zaujímavo zachytiť rozklad sveta, jeho štruktúru a hodnôt. Na obraze neprikrášlenej rodiny ukazuje, kým sme, kým sme sa stali, kým by sme sa mohli stať, kým sme boli a už nikdy nebudeme. Je to súčasný román, v slovenskej literatúre výnimočný.

SÁM PROTI NOCI

Dominik Tatarka

Sedemdesiate roky, normalizácia a Dominik Tatarka, ktorý schováva svoje autobiografické zápisy v prútenom koši na bielizeň. Spomína, sníva a uvažuje o ženách vo svojom živote, matke, priateľoch a moci, ktorá mnohým nedala nadýchnuť. Kniha je zbierkou zápiskov, snov a úvah popredného slovenského spisovateľa.

HNEV

Arpád Soltész

Tretí román, ktorého predchodcovia Mäso a Sviňa zožali veľký úspech, sa vracia do éry mečiarizmu, „šuštiakových mafiánov“ a podivuhodných operácií Slovenskej informačnej služby. Soltészov príbeh nie je plný hrdinov, práve naopak. Je o normálnych ľuďoch v neštandardných situáciách, plný postáv, akými sme mohli byť aj my.

Veronika Frtúsová

Ekookienko oddelenia životného prostredia

Zrkadlá do zeleného kontajnera na sklo nepatria

Sklená tabuľa opretá o kontajner na ulici. Čaká na rozbitie, „samoodnesenie“ či „vytriedenie“. To, že sklo patrí do zeleného kontajnera, vedia už aj malí školáci, no priblížime si, ako sklo triediť správne.

Sklo má obrovskú výhodu oproti plastovým obalom, pretože ho môžeme recyklovať donekonečna bez straty kvality a čistoty. Zároveň predstavuje najbezpečnejší materiál na uchovávanie potravín, na rozdiel od iných obalov je stabilné a nevypúšťa žiadne látky do potravín či nápojov. Recykláciou jednej sklenenej fľaše ušetríme navyše energiu, ktorá sa rovná energii spotrebovanej počas 25 minút za počítačom. Sklo je, žiaľ, v prírode takmer nerozložiteľné. Preto je potrebné ho správne triediť. Väčšie kusy skla, ktoré sa nezmestia do zberných nádob, ako napríklad okenné tabule, je potrebné odniesť na zberný dvor.

Do zelenej zbernej nádoby patria: nevratné fľaše, nádoby, obaly a predmety zo skla, črepy a úlomky tabuľového skla.

Do zelenej zbernej nádoby nepatria: silno znečistené sklo, sklo s prímiesami, keramika a porcelán, žiarovky, zrkadlá, bezpečnostné vrstvené sklo, technické sklo, sklenené fľaše od chemikálií, autosklo, sklo kombinované s iným materiálom (drôtené sklo), plexisklo, TV obrazovky.

(ožp)

Príroda ukrýva tieto poklady. Dúbravka je bohatá na bazu

Na žalúdok, spánok i na vlasy

Text: Danka Šoporová

Viete, aký silný vplyv na zdravie majú prírodné cennosti, na ktoré môžete natrafiť počas prechádzky práve v tomto období? Uvítate ich nielen ako prísadu do jedál, ale i ako prínos do domácej lekárničky.

Veľa ľudí ani len netuší, aká sila je ukrytá v bylinkách. Na tieto pri potulkách prírodou rozhodne nezabúdajte.

Žihľava dvojdomá

Žihľava dvojdomá je nápomocná pri ochoreniach pečene, obličiek i žlčníka. Jej koreň je vhodný najmä na vonkajšie použitie. Urýchľuje hojenie rán a podporuje tvorbu materského mlieka čerstvým mamičkám. Pomáha pri liečbe artritídy, zápalov ústnej dutiny, astmy, infekciách močového mechúra, bronchitídy, vyrážok, laryngitídy, roztrúsenej sklerózy či zápalu šliach. Hojne sa využíva tiež v kozmetike. Zabraňuje vypadávaniu vlasov, preto býva pomerne často súčasťou vlasových prípravkov zameraných na regeneráciu vlasov, boj s lupinami a proti vypadávaniu vlasov. Na zlepšenie fyzickej i psychickej kondície sa odporúča pitie žihľavového čaju. Mnohí ľudia využívajú žihľavu dvojdomú aj na prípravu zdravých jedál, predovšetkým šalátov a polievok. Nie je vhodná pre diabetikov, keďže môže znižovať hladinu cukru v krvi.

Prvosienka jarná

Prvosienka jarná patrí medzi prvé jarné bylinky a je neklamným znakom blížiacej sa jari. Kvitne od marca do apríla, pričom na jej ďalšie užitie poslúžia kvety i lístky. Keďže je čiastočne chránená, koreň nechajte radšej v zemi. Po zdravotnej stránke má nespočetne priaznivých účinkov na ľudský organizmus. Vďaka upokojujúcim vplyvom sa prvosienka jarná používa na zmiernenie symptómov pri obrne, mŕtvici, vo forme čaju a inhalačného odvaru býva prospešná pri liečbe zápalov hrdla, priedušiek a kašľa. Pokiaľ máte problémy so spánkom, opäť využite liečivú silu tejto rastlinky a doprajte si relaxačný čaj z prvosienny jarnej.

Púpava lekárska

Púpava lekárska začína kvitnúť v apríli. Zbierajú sa všetky jej časti, čiže kvety, listy aj koreň. Okrem toho, že rozžiari každý interiér, má nesporné zdravotné benefity. Zlepšuje totiž krvný obeh, funkciu a činnosť pankreasu, zmierňuje tráviace ťažkosti, prečisťuje krv a detoxikuje pečeň. Pôsobí priaznivo pri zápaloch močových ciest, podporuje tvorbu žalúdočných štiav i žlče. Pomáha pri liečbe dny, reumatizmu a cukrovky. Kvet púpavy podporuje vykašliavanie, takže sa osvedčil aj pri liečbe chorôb horných dýchacích ciest. Listy majú vysoký obsah železa, preto by na ne nemali zabúdať jedinci s nedostatkom železa. Mladé púpavové listy možno konzumovať aj v surovom stave, avšak ich horkosť je jednoznačne zaujímavým dochutením šalátov a polievok. Z čerstvých kvetov sa vyrába med i sirup.

Podbeľ lekársky

Podbeľ lekársky je pri liečbe zdravotných ťažkostí rôzneho druhu neoceniteľným pomocníkom. V apríli a máji sa z bylinky zbierajú kvety, v máji a júli zas lístky. Má výborný vplyv na metabolizmus a imunitu. Vhodný je na prípravu čaju proti kašľu, odvar z podbeľu slúži aj ako prvá pomoc vo forme liečivých obkladov na rany a vredy, prípadne ako pleťová maska pre ľudí s ochoreniami pokožkami, silným akné a mastnou pleťou. No pozor! Tehotným a dojčiacim ženám sa jeho konzumácia neodporúča.

Sedmokráska obyčajná

Látky v nej obsiahnuté pomôžu pri ochoreniach žlčníka, sleziny, pečene, pri zápaloch močových ciest a obličkových kameňoch. Pôsobí protizápalovo, uľahčí vykašliavanie a urýchli liečbu horných dýchacích ciest. Možno ste netušili, že sedmokrásku obyčajnú viete zužitkovať aj ako čistiace sérum na vyrážky, ekzémy a bradavice, ako kloktadlo uľaví pri zápalových ochoreniach hrdla a dšasien. A na záver ešte jeden malý tip. Bylinka spestrí i pripravované pokrmy, krásne dozdobí dezerty, šaláty, ale tiež (ne)obyčajný chlieb s maslom i medom. Stojí za to ju vyskúšať.

Baza čierna

Vedeli ste, že kvetom bazy boli v minulosti pripisované nadpozemské schopnosti? Podľa starých povier dokázala spoľahlivo odvrátiť temné sily. Tehotné ženy tiež verili, že bazové kríky v domácnosti im zabezpečia pôrod bez komplikácií a prinesú celoživotné šťastie ich milovaným deťom.

„Pred harmančekom zlož klobúk, pred bazou si kľakni.“ Aj toto príslovie podčiarkuje výsostné postavenie bazy čiernej medzi rastlinami. Jej kvet má rozsiahle využitie v ľudovom liečiteľstve, no prekvapivo

i v gastronómii. Mimoriadne obľúbené je totiž bazové víno, bazový med, likéry, šťavy, lekvár, ale napríklad aj limonáda. Pri potulkách prírodou na ňu určite nezabúdajte. Jej bohatým výskytom sa pýši i naša mestská časť.

Baza má veľmi pozitívny vplyv na zdravie človeka. Za všetky účinky spomeňme: ide o účinný liek na chrípku, nachladnutie a zápaly dýchacích ciest, znižuje hladinu „zlého“ cholesterolu, podporuje funkciu obličiek a imunitný systém človeka.

Kvet čiernej bazy má rovnako výrazný, čistiaci efekt. Pomáha telu zbaviť sa nahromadených toxínov, lieči a pôsobí preventívne proti reume a dne, osvedčila sa pri riešení problémov s močovými cestami a obličkami. Kvety bazy majú úžasné upokojujúce účinky na pleť. Ako pleťová voda vám výdatne poslúži (ne)obvyčajný bazový čaj, ktorý necháte vychladnúť a pokožku ním za pomoci vatového tampónu ošetríte vždy pred spaním. Vaša pleť, ako i celý organizmus, sa vám za jej blahodarné účinky poďakujú.

Foto: pixabay.com

Vynáška:

Ako pripraviť chutný bazový sirup?

1 štipku kyseliny citrónovej

500 g kryštálového cukru

5 l prevarenej vody

10 kvetov bazy čiernej a citrón

Vo väčšej fľaši alebo džbáne rozpustíte v prevarenej vlažnej vode cukor s kyselinou citrónovou. Pridajte kvety bazy čiernej a nakrájaný citrón. Nechajte týždeň odstáť, no zmes občas premiešajte. Po týždni ju scedte do fľaše. Nápoj získa hustú konzistenciu, preto ho používajte výlučne ako sirup.

Dúbravka varí s Vojtom Artzom

Čas bryndze aj rebarbory

Šéfkuchár, prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčan VOJTO ARTZ nás pozval do svojej kuchyne. Má za sebou mnohé televízne šou a na konte osem vlastných kuchárskych kníh. Na stránkach Dúbravských novín postupne predstaví niektoré zo svojich receptov. A keďže je tu máj lásky čas, dnes nám šéfkuchár ponúkol dezert s čerstvou rebarborou a pri receptoch siahol aj po čerstvej májovej bryndzi.

Bazalkové tiramisu s rebarborou

Počet porcií: 4-5por.

Obtiažnosť: **

Čas prípravy : 40 minút+ chladenie

Čo potrebujeme:

2 hrste čerstvej bazalky

500 ml sladkej smotany 33%

4 lyžice trstinového cukru

300 g mascarpone

250 ml silnej kávy

3 lyžice kávového alebo

mandľového likéru

220 g piškót dlhých

2 stonky rebarbory

120 g jahôd

víno sladké podľa potreby

čokoláda na strúhanie

1. Rebarboru očistíme, nakrájame na kúsky, vložíme do kastrólika, posypeme cukrom a podlejeme troškou vína a krátko podusíme. Necháme vychladnúť.
2. Bazalku s troškou smotany a cukrom rozmixujeme.
3. Ostatok smotany vyšľaháme na hustú šľahačku a vmiešame bazalkový krém.
4. Primiešame po malých častiach mascarpone.
5. Kávu ochutíme likérom a namáčame do nej piškóty, ktorými vystelieme dno misiek.
6. Na piškóty navrstvíme bazalkový krém, dáme ďalšiu vrstvu piškót a zvyšok krému.
7. Navrch dáme nakrájané jahody, vychladnutú rebarboru a nastrúhanú čokoládu.
8. Necháme aspoň 90 minút chladiť v chladničke.

Rolky z grilovaného baklažánu s mäťovou bryndzou a cuketou so slaninivými škvarkami

Počet porcií: 5por./10 roliek

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 40 minút

Čo potrebujeme:

2 ks baklažánu

400 g bryndza čerstvá - májová

2 vetvičky mäty

1 citrón na šťavu

2 ks cukiny

120 g prerastenej údenej slaninky

1 červená cibuľa

4 lyžice olivového oleja

2 lyžice bieleho vinného octu alebo bieleho balsamica

1-2 strúčiky cesnaku

40 g píniových orieškov

1 vetvička petržlenovej vňate

soľ

1. Baklažán nakrájame na plátky 3-4mm široké , posolíme a necháme tzv. „vypotiť“. Osušíme a nasucho ugrilujeme na grile na farbu.
2. Následne pokvapkáme olivovým olejom a citrónovou šťavou , osolíme, ochutíme podrveným cesnakom , zľahka prehodíme a necháme schladnúť.
3. Píniové oriešky nasucho orestujeme.
4. Bryndzu premiešame s dozlatista opečenými orieškami, pridáme nasekanú mäťu, osolíme a okoreníme.
5. Zmes nanesieme na plátky baklažánu pomocou cukrárskeho sáčku a zvinieme.

6. Slaninku nakrájame na veľmi drobné kocky a vypražíme na veľmi malé škvarky.
7. Cuketu nakrájame na drobné kocky spolu s červenou cibuľou.
8. Cuketu potom veľmi rýchlo restujeme na olivovom oleji a tuku z vypraženej slaninky na stredne rozohriatej panvici či hladkom grile.
9. Dáme do misky a zmiešame s cibuľkou, slaninkou, petržlenovou vňaťou, vinným octom a soľou.
10. Rolky pri podávaní pokvapkáme ešte olivovým olejom a servírujeme na cuketovo-slaninovom lôžku.

Centrum sociálnych služieb pripomína, že autisti sú medzi nami

Kde rozmanitosť učí tolerancii

Prácu im vysvetlili takzvanou režimovou kartou, na ktorej obrázok podporuje slovný pokyn. Do pracovnej aktivity a skrášľovania prostredia v Dúbravke Centrum sociálnych služieb profesora Karola Matulaya zapojilo ľudí s autizmom.

Centrum sociálnych služieb profesora Karola Matulaya na Lipského ulici poskytuje v rámci špecializovaného zariadenia svoje služby deťom aj dospelým ľuďom s autizmom už pomerne dlhý čas. Počas pracovných činností, ktoré sú v možnostiach nášho centra, skúšame tým starším z nich ponúknuť také, ktoré môžu napomôcť rozvoju ich potenciálu.

Možností, ako zapojiť ľudí s autizmom a prípadne s ďalšími pridruženými diagnózami, do bežného či verejného života, stále nie je dostatok. Snažíme sa, aspoň pokiaľ je to možné, hľadať činnosti, prostredníctvom ktorých môžu byť užitoční pre svoje okolie. Ak to počasie a aktuálna pandemická situácia dovoľí, kombinujeme prechádzku a pobyt vonku aj s užitočnou aktivitou.

Čistenie okolia

S integračnou aktivitou pravidelného čistenia odpadkov v okolí nášho Centra sociálnych služieb sme začali v našom zariadení už dávnejšie. V tom čase sme viac-menej pravidelne chodievali vo väčšej skupine spolu s našimi klientmi do Parku Družba pri Základnej škole Beňovského, či do okolia blízkych záhrad a bežeckej dráhy, čistiť okolie od plastových fliaš, sáčkov, papierikov a iného neporiadku.

Vzhľadom na fakt, že to nie je práca fyzicky príliš náročná, skúsili sme do nej zapojiť aj klientov s nižšou úrovňou pracovných schopností a zručností. Naši klienti, prevažne dospelí ľudia s mentálnym postihnutím, mali túto činnosť spojenú s prechádzkou, ktorá tým dostala nádych užitočnosti a priniesla im a tiež pocit pomoci skrášlenia mestskej časti.

Prechádzka s pridanou hodnotou

Za posledný rok sa ale celková mobilita značne obmedzila a tým trochu opadla aj táto naša upratovacia aktivita. Po dlhšom čase sme sa ku nej vrátili s tým, že sme do nej zapojili niekoľkých klientov s autizmom. Tým, že vnímanie ľudí s poruchou autistického spektra je značne odlišné, mali aktivitu zaradenú vo svojom dennom pláne formou obrázkového symbolu.

V terapeutickej práci s touto cieľovou skupinou používame TEACCH program. Ten využíva vizuálne pomôcky na zobrazenie aktivity prostredníctvom režimovej karty. Kládie dôraz aj na štrukturalizáciu, teda organizáciu a usporiadanie prostredia a času tak, aby sa činnosti stali prehľadnými a predvídateľnými. Tento podporný systém pomáha ľuďom s autizmom porozumieť bežným situáciám. Ak sa slovný pokyn podporí vizualizáciou, výsledok je zrozumiteľnejší.

Skúsili sme zvoliť kratší čas prechádzky, dvoch klientov sprevádzala jedna z inštruktoriek, ktorá ich pozná a pracuje s nimi už dlhší čas. Ako pracovné náradie použili zberacie „ruky“ a plastové vreca na odpad. Jeden z klientov zbieral odpad náradím po názornej ukážke veľmi zručne. Je to možno aj tým, že inklinuje ku športovým aktivitám. Druhý skôr pozoroval, čo a ako, občas sa tiež zapojil. Nazbierali však spoločne pol vreca. Pocit z dobre vykonanej práce však nebol pre nich dostatočnou motiváciou. Bolo potrebné túto záslužnú činnosť podporiť aj inou odmenou.

Opakované činnosti prinášajú do ich života poriadok, a tak sa aj z tejto činnosti časom stane pracovná aktivita, ktorá má zmysel pre nich osobne a zároveň aj pre okolie. Keď sa počasie konečne umúdiri, určite budeme v aktivite pokračovať.

Deň povedomia o autizme

Nedávno bol takzvaný Modrý deň. Presne 2. apríla sme si pripomínali Deň povedomia o autizme modrou farbou, ktorá predstavuje symbol komunikácie. Modré v našom centre bolo naše oblečenie či rôzne dekoratívne prvky, modré boli spoločné fotky na sociálnych sieťach. Rovnako sme si osladili deň špeciálnymi cukríkmi v modrom obale so symbolom autizmu. Na plotoch v našom okolí viseli modré balóny s odkazmi a výroky na tému autizmus a v priebehu dňa sme sa veľa rozprávali o potrebách rodín s autistickým členom.

Je to veľká skupina ľudí, ktorá si vyžaduje pochopenie a akceptovanie svojej inakosti. Zároveň však prinášajú do našich životov rozmanitosť, ktorá nás ostatných učí tolerancii. Týmto spôsobom sme si vzájomne užitoční.

Michal Kralovič, Centrum sociálnych služieb profesora Karola Matulaya

Vynáška:

Modrý deň

- 2. apríl - medzinárodne uznávaný deň, ktorého zámerom je podporovať členské štáty z Organizácie Spojených národov, aby prijali opatrenia na zvýšenie povedomia o ľuďoch s poruchami autistického spektra po celom svete.

- Vymenovaný bol rezolúciou Valného zhromaždenia OSN, bol schválený v novembri 2007 a prijatý 18. decembra 2007.

Koncerty na viacerých miestach mali byť poďakovaním

Zaznel aj Posledný Mohykán

Text: Lucia Marcinátová

„Moja mama sa narodila na Deň učiteľov a jej mama bola tiež učiteľka,“ priblížila Katka Feldek - speváčka a učiteľka zároveň skladbu, ktorú venovala učiteľom. Pieseň Málo mám zrazu premenila námestíčko pri obchodnom dome na nevšedné miesto s atmosférou a stretnutia s kultúrou. Bola súčasťou vystúpení tria Katka Feldek Band a súčasťou kultúrnych zastavení po Dúbravke i hudobných poďakovaní.

Poďakovať všetkým, ktorí sa sčítali, a aj všetkým, ktorí sa v tomto neľahkom čase správajú zodpovedne. Poďakovať sa hudbou, kultúrou. S takými cieľmi mestská časť organizovala koncom marca série vystúpení po Dúbravke.

Prvé počas týždňa patrilo sláčikom. Trio v zložení husle, violu a čelo s názvom Cinemagic Trio prekvapilo pri ihrisku pod domovom seniorov, v parkoch či pri obchode.

Sláčiky na ihrisku aj v parku

Povykladali nástroje, na stolíku na detskom ihrisku si z termosky naliali kávu do keramických šálok a začali zvučiť. Očná domova seniorov na ulici Pri kríži sa kde-tu otvárali, deti na piesku položili formičky a lopatky, začali skákať do rytmu, dospelí vyberali mobily, aby si nahráli a zachytili nevšedné tóny.

Nevšedné tóny, ktoré pripomenuli aj kus všedného života „pred korunou“. Keď hudba znela v sálach, na koncertoch, keď sa ľudia stretávali pri kultúre. A keď filharmonici neboli doma na „nútenej“ pauze a nekonzertovali iba online.

Na ulici Pri kríži znela skladba Hallelujah, melódia z filmu Posledný Mohykán, ale i chytľavá slučka zo seriálu Games of Thrones v podaní sláčikov. Po piatich skladbách sa trio presunulo do Parku na Fedákovvej, následne prekvapilo v Parku na Pekníkovej a nakoniec na terase pri obchode na Saratovskej.

Koncerty pod oknami mali nenásilnou formou pripomenúť sčítanie obyvateľov a jeho dôležitosť pre mestskú časť, jej rozpočet i podporu kultúry.

Duní duna

Na zelenej ploche pri Žihadielku rozložili tri mikrofóny, onedlho pribudla stolička, k nej klávesy, re-práky a zakrátko znela Bratislavská káva. Pieseň, ktorú pre Katku Feldek napísal Jaro Filip. Katka Feldek v sprievode kláves a saxofónu spievala o krásnom modrom Dunaji. O sne, ktorý sníva Bratislava, o Dunaji, ktorý nezaspáva. „Duní duna a vlna za vlnou sa valí...“

Tóny, slová, charizmatický spev. Znejú ďalšie piesne, nechýba francúzština, prvky šansónu a deň pred Dňom učiteľov ani pieseň venovaná učiteľom.

Postupne sa do sviatočnej hudobnej atmosféry ponorili štyri rôzne miesta. Námestíčko pri kultúrnom dome, okolie fontány na Ožvoldíkovej či ihrisko pri lekárni, kde deti hudobníkov doslova čakali.

Vystúpenia tria Katka Feldek Band naviazali na vystúpenia z týždňa, boli súčasťou poďakovaní i nádejí. Nádejí, že sa spolu opäť stretne pri kultúre, pri tónoch, rozhovoroch...

Základná škola Pri kríži si pripomenula sviatky jari

Na dvore vyrástol veľkonočný strom

Spojme sily a ozdobme si náš strom. Základná škola spojila pri tvorení menších aj väčších, rodičov, učiteľov, deti.

Pred Základnou školou Pri kríži vyrástol netypický strom. Krátko pred sviatkami jari sa na jeho konároch objavili vajíčka, väčšie, menšie, z rôznych materiálov, farieb. A tento takzvaný veľkonočný strom nebol ani zďaleka jedinou pripomienkou sviatkov v školskom areáli.

Učiteľka a výtvarníčka školy Zuzana Rybaničová vyzvala deti, aby vytvorili vajíčka podľa vlastnej fantázie a priniesli ich do školy. Postupne začali prichádzať „zásielky“ od rodín žiakov na dištančnom vyučovaní, ďalšie kúsky vznikali priamo v škole na výtvarnej výchove či v družine.

„Život symbolizuje aj vajíčko. Je znakom životnej sily, narodenia, nesmrteľnosti a vďaka škrupine aj pocitu bezpečia. Už od útleho detstva maľujeme vajíčka rôznymi farbami, pričom každá symbolizuje niečo iné. Červená lásku, zelená prírodu a žltá slnko,“ vyzývala žiakov základnej školy Zuzana Rybaničová. Pri tvorbe vajíčok a stromu spojila zároveň prvý aj druhý stupeň, rodičov, deti. „Spojme svoje sily a ozdobme si náš strom.“

O spojení rozprávala aj riaditeľka základnej školy Iveta Mikšíková. Veľkonočný strom, výzdoba kríkov a okolia altánku bola podľa nej taktiež dôkazom, že škola žije aj napriek obmedzeniam, pandémií a žije spoločne.

(lum)

Dnešnú jazdu bicyklom po cestách vníma ako nebezpečnú

Na prvé preteky si bicykel požičal

Text: Miki Kočan, ml

Presne 24. júla uplynie už 45 rokov, odkedy triumfoval na olympijských hrách. V Dúbravke žije ešte o čosi dlhšie. „Pristaňovali sme sa sem v roku 1975. Dostali sme byt na Homolovej a rýchlo som si tu zvykol,“ vraví bývalý špičkový dráhový cyklista ANTON TKÁČ, ktorý 30. marca oslávil svoje 70. narodeniny. Pre pandemické obmedzenia to bolo len v rodinnom kruhu: „Všetci si musíme zvyknúť na dobu, ktorá nás zasiahla.“

Rodák z Lozorna je Bratislavčanom od útleho veku. „Mal som jeden rok, keď rodičia prišli do hlavného mesta za prácou,“ hovorí bývalý špičkový dráhový cyklista Anton Tkáč.

Vyrastal vo štvrti Päťsto bytov na Nivách. Premávka v metropole vtedy ešte zďaleka nebola taká rušná, ako je teraz. Napriek tomu v detstve málokedy zažíval jednu z obvyklých chlapčenských radostí, hoci bicyklovať sa naučil už ako dvojročný. „Rodičia sa o mňa báli, takže mi bicykel zakazovali a päť rokov ma nútili chodiť na husle. Z muzicírovania mi zostal vzťah k hudbe.“

Saratov aj stará Dúbravka

Prvým víťazstvom umlčal smiech kamarátov, že na preteky nastúpil na dievčenskom bicykli požičanom od spolužiačky. Vlastný v pravom zmysle slova paradoxne nemal vôbec nikdy. Už sa to ani nezmení. „Naposledy som na bicykli sedel približne pred dvadsiatimi rokmi. Hlavným dôvodom je bezpečnosť. Premávka je hustá, kvalita ciest veľmi zlá, šoféri neohľaduplní, občasné cyklopruhy nik nerešpektuje. Zopár mojich priateľov zrazilo auto. V kondícii som sa radšej udržiaval korčuľovaním na hrádzi, plávaním či golfom.“

Z kariéry mu síce nezostali žiadne citeľné opotrebenia tela, s nadhľadom však priznáva, že pribúdajúci vek priniesol kilečká navyše. Riešia to prechádzky trikrát denne, pravidelnosť je priam nevyhnutná. „Máme 14-ročného labradora Dina, je to už náš tretí psík.“ Ľudia ho stále spoznávajú a oslovujú. „Nezabudli na mňa.“ Nielen pri potulkách so spomenutým štvornohým spoločníkom vníma zmeny v okolí. „Dúbravka sa neustále rozrastá, kvitne do peknej mestskej časti. Myslím si, že vedenie sa stará. Osobne však mám rád najmä starú Dúbravku. Nuž a voľakedy som s obľubou zašiel na pivo do Saratova.“

Vzťah k rýchlosti

Exzverenec Jaromíra Žáka nemal pochyby, keď sa kedysi rozhodoval medzi cestnou cyklistikou a dráhovou. „Mal som vyhranený vzťah k rýchlosti.“ Na laickú otázku, či by šprintéri typu Petra Sagana mali nárok proti špecialistom na klopených ováloch, bez zaváhania odpovedá: „Nemali by šancu. Akcelerácia aj rýchlosť šprintérov na dráhe je oveľa väčšia. Najlepším šprintérom v histórii podľa mňa bol Daniel Morelon.“ O šesť rokov staršieho francúzskeho rivala zdolal v slávnom montrealskom olympijskom finále 2:1. Dodnes o sebe vedia. „Celkovo mám mnoho priateľov zo športového obdobia, s ktorými som v kontakte.“

Pád aj pauza

Tkáč obľuboval najmä dráhy s dreveným povrchom. „Poskytovali široké možnosti uplatnenia taktiky.“ Na OH 1972 v Mníchove odcestoval po zranení bedrového kĺbu, ktoré utrpel pri páde vinou prasknutej galusky na tréningu. Pod vplyvom sklamania z výsledkov zvažoval koniec kariéry. K pokračovaniu ho pomklo prvenstvo krasokorčuliara Ondreja Nepelu na MS 1973, ktoré v Bratislave aj s manželkou videl na vlastné oči.

Pauzu si doprial aj v roku 1978. „Bol som unavený z cestovania. Pri návrate som mal na svetovom šampionáte v Mníchove zaoblené brucho, súperim ma po ňom zo zábavy poklepávali. Nebol som vtedy najrýchlejší, ale získal som zlato. V šprinte sa to môže stať, rozhoduje v ňom aj taktika a šikovnosť.“

Tkáč sa – už v tomto miléniu – vyše desať rokov zaoberal vyhľadávaním a podporou talentov. Pod jeho záštitou sa konali detské súťaže po celom Slovensku, prešiel nimi aj Sagan. „Medzičasom som prenechal túto činnosť mladším. Už sa nevenujem žiadnym vážnejším aktivitám. Pred absolvovaním FTVŠ, kde som písal diplomovku „Príprava šprintéra na olympijské hry“, som sa vyučil za zámočníka, mám strojársku strednú školu. Teraz primerane tomu vlastníme malú rodinnú firmu, kľúčovú službu. Občas ešte vypomôžem, pracuje v nej najmä syn.“ Nič sa však nezmenilo na jubilantovom kréde: „Všetko, čo človek robí, by mal robiť so zariadením a láskou.“

Vynáška:

ANTON TKÁČ

- Olympijský víťaz 1976 v šprinte dráhových cyklistov v Montreale, trojnásobný účastník OH (v Mníchove trinásť na 1 km s pevným štartom a člen stíhacieho kvarteta, ktoré nepostúpilo z kvalifikácie, v Moskve 1980 štvrtý v šprinte).

- Trojnásobný majster sveta – Montreal 1974 a 1976 (v druhom prípade zároveň aj OH) a Mníchov 1978.

- Športovec roka 1976 a 1978 v bývalej ČSSR, v roku 2000 druhý v ankete o najúspešnejšieho slovenského športovca 20. storočia za krasokorčuliarom Ondrejom Nepelom.

- Po skončení aktívnej činnosti bol tréner Dukly Trenčín a slovenskej reprezentácie (jeho zverenci nazbierali päť titulov majstrov sveta a získali dve bronzové olympijské medaily), v období 2001 – 2011 viedol Slovenský zväz cyklistiky.

- Pôsobil na čele Slovenskej asociácie olympionikov a Nadácie Slovenského olympijského výboru, dve funkčné obdobia bol člen výkonného výboru SOV.

- Držiteľ Zlatých kruhov SOV a ocenenia „Šport a výnimočnosť“ 2003 od Medzinárodného olympijského výboru.

Vynáška:

Veľmi ma to mrzí

Počas pôsobenia Antona Tkáča vo funkcii šéfa cyklistického zväzu zanikla dráha na Tehelnom poli, na ktorej športovo vyrastal. Náhrady, žiaľ, dosiaľ niet. Pre web Slovenského olympijského a športového výboru k tejto téme uviedol: „Dráha stála na lukratívnom mieste, bol o ňu veľký záujem, chcelo ju získať šesť silných finančných skupín. Vlastnilo ju Slovenské združenie telesnej kultúry. Rozhodlo sa, že ju za 53 miliónov korún predá cyklistickému zväzu. Požiadali sme viaceré banky o dlhodobý úver, ale vypoklonkovali nás. Nedokázali sme dať potrebnú záruku. Splátky by vysoko prevyšovali naše možnosti. Napokon sa predaj uskutočnil vďaka šéfovi dráhovej cyklistiky, bývalému pretekárovi Petrovi Malíčkovovi, ktorý sumu zložil. SZTK súhlasilo s predajom až po tom, keď sa zaviazal, že postaví novú dráhu. Uveril som, že toto bude najlepšie riešenie. Veľmi ma mrzí, že nedodržel sľub a nastala táto situácia. Nevideli sme sa už asi desať rokov. Počul som, že má vážne zdravotné problémy.“

Modernizáciu Športového centra polície už projektujú

Strelnica aj bežecký tunel

Text: Miki Kočan, ml

Ak to epidemiologická aj ekonomická situácia umožní, v druhej polovici budúceho roka sa začnú diať prvé doslova už očividné pokroky v rámci plánovanej veľkolepej modernizácie Športového centra polície na južnom okraji Dúbravky. Revitalizácia a dostavba areálu má podľa architektonickej štúdie odhadované náklady 15 miliónov eur.

Ambiciózny projekt sa nachádza v štádiu schvaľovacích procesov a vyhotovovania dokumentácie. Na základe víťazného návrhu štúdia MUUR z predvlnajšej súťaže podklady pripravujú Dopravoprojekt a Design Engineering ako združenie s názvom Šport centrum. Harmonogram ráta so zavŕšením tejto fázy v marci 2022, následne vypíšu výberové konanie na zhotoviteľa.

Športové centrum polície súbežne rieši financovanie projektu, čo v aktuálnej dobe vôbec nie je jednoduché. „Areál je majetkom ministerstva vnútra. Radi by sme sa uchádzali o eurofondy a chceme tiež osloviť Fond na podporu športu patriaci pod ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu,“ hovorí projektový manažér Športového centra polície Mojmír Gaško.

Tribúna ostane

Komplex vybudujú na báze pôvodného futbalového štadióna postaveného v 80. rokoch minulého storočia. Hlavná tribúna zostane zachovaná, parkovisko pred ňou tiež a drevo-ocelová konštrukcia naďalej bude dominantnou. Tribúna pojme napríklad ubytovaciu sekciu a administratívne priestory po zmene sídla ŠCP z petržalskej Romanovej ulice. Akcentujúco ju doplní multifunkčná hala kvadratického tvaru s podobnou výškou. Recepčia komplexu bude práve na nároží týchto objektov.

„Snažíme sa pripraviť zázemie pre všetky odvetvia, ktorých športovci sú u nás aktuálne zaradení. Ak by som však mal vyzdvihnúť prínos pre niektoré z nich, potom je to športová strelba. Pripravovaná strelnica má parametre, aké dosiaľ na Slovensku nie sú k dispozícii,“ upozorňuje Gaško.

Porovnateľným unikátom bude 120-metrový bežecký tunel so šiestimi dráhami. Komfort budú mať i boxeri v úpolovej telocvični na prízemí haly, ktoré saturuje aj džudistov a taekwondistov. Poschodie poslúži na hádzanú, basketbal i volejbal. Pre vodný slalom a rýchlostnú kanoistiku vytvoria podmienky na takzvanú suchú prípravu, čo okrem univerzálnej posilňovne logicky sprevádzanej regeneračnou časťou znamená špeciálne trenažéry. Nové zázemie určite ocenia aj futbalisti, dosiaľ jediní „obyvatelia“ areálu.

Jeden celok pre viac športov

Existujúce bočné vstupy a schody, zemno-betónové tribúny, garáže, pridružené toalety a odovzdávaciu stanicu tepla odstránia. Nové objekty umiestnia z troch strán futbalového ihriska (102 x 68 m), čím vznikne uzavretý celok. Z jednej jeho strany zvonka – v terénne nižšie položenej východnej časti územia – ho doplní atletický štadión so 400-metrovým oválom, sektormi na technické disciplíny i tréningovým futbalovým (90 x 50 m) a multifunkčným (40 x 20 m) ihriskom uprostred. Bonusmi zo severnej a východnej strany komplexu budú cyklodráha (500 m) a bežecký chodník (750 m) – ich spoločným menovateľom je triatlon.

Pri priaznivej konštelácii okolností by stavebné mechanizmy mohli naštartovať po lete 2022. Predpokladaným termínom ukončenia celej prestavby a zároveň uvedenia 5,7-hektárového areálu do prevádzky je rok 2025, uvádza sa v 290-stranovom zámere navrhovanej činnosti.

„Areál je primárne určený na tréningové aktivity. Radi by sme ho poskytli aj na prípravu detí a mládeže. Veríme, že o tréningovanie v tomto areáli bude medzi miestnymi športovými klubmi veľký záujem. Samozrejme, okrem toho bude slúžiť profesionálnym športovcom zamestnaným a zabezpečovaným ŠCP, ale aj na výcvikové činnosti zložiek ministerstva vnútra vrátane hasičov,“ predznamenáva Gaško.

Športový riaditeľ mládeže FK Dúbravka: Mám rád výzvy!

Moderný areál nad'alej láka

Zhováral sa: Jozef Petrovský

Futbal sa stal fenoménom 20. storočia a v roku 1949 zavítal aj do Dúbravky. Najviac sa o to podľa dostupných informácií zaslúžili Vojtech Marek, Jozef Nemček či Stano Zajíček. Spolu s ďalšími nadšencami z vlastných ušetrených halierov kúpili futbalový výstroj a jednu koženú loptu. To boli začiatky predchodcu dnešného FK Dúbravka. O súčasnosti, ale aj budúcnosti sme hovorili s Jurajom Gažim, športovým riaditeľom mládeže klubu.

Koľko mladých chlapcov a dievčat je registrovaných v klube?

Aktuálny počet členov pre sezónu je približne 190 mladých hráčov, z ktorých je deväť dievčat. Ženské družstvo FK Dúbravka, ktoré je účastníkom druhej ligy, má registrovaných 26 hráčov.

Koľko trénerov pracuje v klube?

V klube sa venuje všetkým vekovým kategóriám 17 trénerov, ktorí majú aspoň UEFA C licenciu. Koncom minulého roka dokonca päť našich trénerov úspešne získalo trénerskú UEFA B licenciu.

Ako veľmi klub zasiahla letná havária oporného múru?

Dost'. Najprv sme museli vyriešiť, ako bude ďalej pokračovať tréningový proces, keďže časť múru sa nám „zosypala“ na ihrisko. Našťastie to nebol veľký problém, pretože aj spolu s trénermi a ďalšími dobrovoľníkmi sme ihrisko na ďalší deň odpratali a hneď sme pokračovali v tréningoch. Všetkým, ktorí nám pomohli, patrí veľká vďaka. Následne sme si museli prehodiť so súpermi všetky majstrovské zápasy, v ktorých sa hrá na celé ihrisko (11 na 11). Tak sme značnú časť zápasov na jeseň odohrali u súperov. Najviac nás to ale postihlo po finančnej stránke, keďže sme museli postaviť úplne nový oporný múr. Objednať sme museli ťažké stroje, ktoré nám potom zničili časť umelej trávy, a to všetko v čase pandémie. Ale FK Dúbravka má okolo seba plno dobrých ľudí, ktorí prispeli na náš transparentný účet a tak sme mohli zafinancovať časť rekonštrukcie. Patrím im preto veľké ĎAKUJEME.

Priniesol zrekonštruovaný, vlastne nový areál väčší záujem detí o futbal?

Jednoznačne. Areál je v prevádzke od jarnej časti sezóny 2016/2017. Keď budem hovoriť iba o mládežníckych kategóriách, v sezóne 2017/18 sme otvorili o jednu kategóriu navyše ako v čase rekonštrukcie. V ďalšej sezóne sme mali opäť o jedno družstvo viac, o rok neskôr sme mali už deväť mládežníckych kategórií a v tejto sezóne je to až 13 mládežníckych súťažných aj nesúťažných kategórií. Pre porovnanie od postavenia nového areálu sme zvýšili počet zo šesť kategórií na trinásť.

Družstvá majú síce k dispozícii ihrisko s umelou trávou, ktoré sa dá využívať celý rok, ale nie je to málo? Trénujú aj inde?

Okrem zimy, keď sú úplne najmenšie kategórie v telocvični, trénujeme iba na štadióne FK Dúbravka. Nakoľko tréningový proces začína už o 15.30 a posledná kategória končí svoj tréning o 20.00, tak to nie je problém a stihnú sa vystriedať všetky mužstvá. Preto chcem aj touto cestou poďakovať všetkým trénerom za dobrú spoluprácu a zhovievavosť pri plánovaní rozpisov tréningových jednotiek na každú sezónu. Tým, že tréningový proces prebieha iba v našom areáli na ihrisku s umelou trávou, aj týmto spôsobom zdokonaľujeme našim členom podmienky na tréningovanie. Osobne si myslím, že aj pre rodičov je oveľa lepšie, že nemusia vodiť svoje deti na tréningy po školských ihriskách, keďže u nás dostanú už pred sezónou jednotný plán tréningov.

Koľko družstiev má klub v súťažiach a koľko len trénuje?

V súťažiach máme prihlásených 11 družstiev (od U8 po U19, vrátane žien) a iba do tréningového procesu sú zapojené tri mužstvá (U5 až U7). Spolu je to 14 mužstiev.

Spolupracuje klub s dúbavskými základnými školami?

Zatiaľ nie, ale počas minulého leta som mal stretnutie s riaditeľmi základných škôl, kde sme riešili možnosť spolupráce. Opäť nám to skomplikovala aktuálna pandemická situácia.

Ako sa osvedčili Letné futbalové kempy?

Letný futbalový kemp v minulom roku sme usporiadali už po štvrtý raz. Po každom z nich sa rozprávalo iba v superlatívoch. Opäť ide z mojej strany veľké poďakovanie všetkým účastníkom a všetkým, ktorí sa podieľali na ich organizácii. Prvé dva ročníky sa uskutočnili dva turnusy po 50 detí, ďalšie dva roky sme zorganizovali iba jeden turnus, keď sme vždy naplnili maximálnu kapacitu 65 detí. Len čo

odíde pandémia úplne, budeme uvažovať o dvoch turnusoch. Momentálne sme radi, že môžeme organizovať aspoň jeden.

V minulosti mala Dúbravka v súťažiach dve mužstvá mužov a dnes nemá ani jedno. Neuvažuje klub, že opäť vytvorí aj družstvo mužov?

Kedže mám v klube na starosti iba mládež, táto otázka je skôr priamo na majiteľov klubu. Ale ja osobne by som bol veľmi rád, pokiaľ by klub opäť vytvoril mužstvo mužov. Už aj pre to, že pár dorastencov nám po konci tejto, respektíve ďalšej sezóny končí v tejto kategórii. Zároveň som toho názoru, že aj mestská časť by mala a mohla vyvinúť nejakú aktivitu k tomu, aby mal FK Dúbravka opäť mužský futbal. Priamo som bol súčasťou mužského futbalu v sezóne, keď vyhral piatu ligu a už dlho to tak „nežilo“ či už klube alebo v Dúbravke. Na domáce stretnutia chodilo 200 a niekedy aj do 300 divákov. V každej mestskej časti či na dedine je prioritou futbal, či už mládež alebo seniori, a preto má veľmi mrzí, že ho mestská časť viac nepodporuje.

Aké plány má klub výhľadovo do budúcnosti?

Naše plány sú hrať tie najvyššie možné súťaže. Do niekoľkých rokov je to postup U15 do II. ligy BFZ a postup U19 do II. dorasteneckej ligy, aj keď uvidíme ako to bude po plánovanej reorganizácii tejto súťaže. Môj taký tajný sen do budúcnosti je, aby klub nadviazal spoluprácu s nejakým klubom zo zahraničia, a tak ešte viac zdokonalil podmienky pre našich hráčov. A v poslednom rade, teraz si možno veľa ľudí pomyslí, že to je nereálne a neuskutočniteľné, ale ja som ambiciózny človek, mám rád výzvy a FK Dúbravku mám v srdci, a preto by som ju rád dotiahol až do ÚTM (útvary talentovanej mládeže). Keď dokáže susedná mestská časť s rovnakým počtom obyvateľov hrať úplne najvyššie súťaže a má licenciu ÚTM, prečo by sa to nemohlo podariť v Dúbravke.

Povedzte nám na záver, čo je hlavnou náplňou vašej funkcie a čo ešte v klube robíte?

Od začiatku sezóny 2019/2020 v klube pôsobím ako športový riaditeľ mládeže, čo znamená, že mám na starosti všetky mládežnícke kategórie, organizačnú stránku klubu, tréningový plán na sezónu, nábor nových hráčov, prijímanie nových trénerov, tak aby zapadli do koncepcie klubu, zabezpečenie čo najlepších tréningových podmienok pre hráčov a taktiež sa starám o propagáciu či sociálne siete. Zároveň od roku 2017 tu pôsobím ako tréner, prešiel som kategóriami U7, U10, U11, v rokoch 2017-2019 som vykonával funkciu asistenta trénera v A-tíme a aktuálne som hlavný tréner kategórie U12 (ročník 2009).

Erik Weissmann odovzdáva skúsenosti mládeži v HOBE

Eudský a priateľský, ale náročný

Zhovárал sa: Jozef Petrovský

Hokejový klub HOBA Bratislava je už stálicou medzi mládežníckymi klubmi. V štruktúrach SZĽH má už dlhodobo kompletnú mládežnícku základňu. Aj umiestnenia jednotlivých tímov v súťažiach potvrdzujú, že práci s mládežou sa v klube venujú zodpovedne. Veľký podiel na výchove hráčov majú nesporne tréneri. Do tretej sezóny v dúbavskom klube ako tréner vstupuje Erik Weissmann, ktorý má za sebou bohatú a úspešnú hokejovú kariéru. Určite je aj pre mladých hráčov veľkou motiváciou pri ich hokejovom napredovaní. S bývalým hráčom, teraz už trénerom, sme sa stretli a porozprávali o jeho kariére,

ale aj o jeho pocitoch a výzvach pri tréovaní mladých hokejistov. Je trénerom mladších žiakov HOBY U12 a U11.

Ako by ste v skratke zhodnotili vašu hokejovú kariéru?

S hokejom som začínal v bratislavskom Slovane, kde som odštartoval aj svoju profesionálnu kariéru. V sezónach 1997/98 a 1999/00 sme sa stali majstrami Slovenska. Neskôr moje kroky zamierili do Zvolena, kde som prežil pekné hokejové roky. V sezóne 2005/2006 som sa stal najlepším strelcom a najproduktívnejším hráčom slovenskej extraligy. Po tejto sezóne som odišiel do českej extraligy, v ktorej som si obliekal dres Zlína, kde sme získali titul. V zahraničí som s mojou kariérou pokračoval aj ďalej a prešiel som do ruskej superligy, z ktorej sa neskôr stala KHL. Z Ruska som sa vrátil opäť k českým susedom a pôsobil som vo Vítkoviciach a následne v pražskej Slavii. Svoju hokejovú kariéru som ukončil na Slovensku.

Ktorá zo súťaží bola najnáročnejšia?

Jednoznačne najnáročnejšia bola ruská KHL, v ktorej hrá veľa hráčov z NHL a taktiež skupina top hráčov z európskych súťaží. V tímoch je taktiež veľa ruských hokejových hviezd.

Obliekli ste si aj reprezentačný dres Slovenska?

V najcennejšom drese som odohral 11 zápasov, v ktorých som dosiahol 12 kanadských bodov.

V rôznych súťažiach ste sa stretávali určite aj s hviezdnyimi menami, ktoré boli také najznámejšie?

Počas 20 rokov profesionálneho hokeja som hral proti hviezdam ako Jágr, Morozov, Zaripov, Afinogenov, Kovaľov, Moziakin, Jašin, Radulov, Šipačov, Šlégr, Čechmánek, Dopita, Ručinský, Sýkora a mnoho ďalších. So slovenských hráčov to boli napríklad Gáborík, Marián Hossa, Chára, Zedník, Orságh, Handzuš, Lašák a mnoho ďalších. Rád by som spomenul aj ruského trénera Alexeja Kasatonova.

Udržujete kontakt s niektorými týmito hráčmi dodnes na nejakých spoločných hokejových aktivitách?

Trénovaniu som sa začal venovať po ponuke z Ruska, kde som mal taktiež jednému slovenskému trénerovi pomôcť s ruštinou. V súčasnosti v Rusku trávim dva mesiace a trénujem tam všetky vekové kategórie. Pomáham tam s rôznymi systémami a spolupracujem na rozvoji mládeže. Videl som, ako je možné pri kvalitnom tréningu s hráčmi výkonnostne napredovať a chcel som podobný systém prípravy aplikovať aj u nás na klubovej úrovni. Poobzeral som sa po kluboch a najlepšie podmienky pre rozvoj mládeže som našiel práve v klube HOBA Bratislava. Oslovil som Branislava Semančíka, s ktorým sme sa dohodli na spolupráci.

Práca s mladými športovcami je určite na jednej strane ťažká, na druhej strane určite aj pekná. Akí sú súčasní mladí hokejisti, keď to porovnávate s vašimi hokejovými začiatkami?

Práca s mladými hokejistami ma veľmi naplňuje. Je radosť vidieť, keď výkonnostne napredujú, čo ma veľmi teší. Počas mojich začiatkov boli športové školy, kde sa vyberalo z 250 detí napríklad len 22. Následne mali vytvorené dobré podmienky na ich ďalší rozvoj. Napríklad z našej kategórie sa presadilo 11 hráčov, ktorí hrávali hokej profesionálne. Dnes nie je pre športovcov žiadny školský systém, pohyb detí je obmedzený. Do toho taktiež spadá strava, celkový režim dieťaťa, ktoré chce športovať. Celkový režim tomu nie je prispôsobený. Teraz do toho vstúpila pandémia a podpora štátu, ktorý vytvára podmienky na šport ťažšie, ako tomu bolo za nás.

Postrehli ste medzi svojimi zverencami vyslovene veľký talent, ktorý by mohol mať úspešnú hokejovú kariéru?

Áno, v našej kategórii mladších žiakov, ale aj medzi staršími našimi hráčmi je niekoľko talentov. Na to, aby dosiahli status profesionálneho hráča, je ešte veľmi dlhá cesta a pôsobenie množstva faktorov.

Ste tréner prísny alebo skôr pokojný?

Myslím, že ako tréner som hlavne komunikatívny, snažím sa byť ľudský a priateľský. Zároveň som veľmi náročný. Tak ako na seba, tak aj na svojich zverencov.

Aké majú dnešní mladí hráči možnosti?

Prešiel som viac krajín a stále sa snažím ako tréner napredovať. Učiť sa a sledovať nový vývoj. Podmienky na Slovensku sú celkovo nedostačujúce na rast mladého hokejistu. Sme kúzelníci, ktorí dostanú pár chlapcov a snažia sa im dať maximum v daných podmienkach. Nie je žiadny výber, športové školy sa nebudujú, nemáme dostatok ľadových plôch. Chcem byť aj pozitívny, máme dostatočne veľa mladých dobrých trénerov a aj ľudí, ktorým záleží na napredovaní slovenského hokeja.

Čo by ste poradili mladým hráčom, aby boli vo svojej hokejovej kariére úspešní?

Mladým hráčom by som chcel poradiť, aby robili hokej srdcom a obetovali mu maximum. Určite budú mať pred sebou pekný život plný športu, zábavy, kamarátstiev a nádherných zážitkov. Verím aj tomu, že vychováme viac hráčov do NHL.

Vynáška:

Erik Weissmann

- Na Slovensku pôsobil vo viacerých súťažiach. Okrem zisku titulov v extralige sa stal taktiež víťazom 1. a 2. Slovenskej hokejovej ligy. Medzi jeho ocenenia patria aj individuálne dosiahnuté výsledky. Okrem už spomínaných výsledkov bol dvakrát nominovaný do All Stars Česko-Slovenskej ligy, kde si „vykorčuľoval“ najrýchlejšieho korčuliara Československa. Svoje korčuliarske schopnosti potvrdil aj v All Stars bieloruskej ligy, kde sa okrem nominácie stal opäť najrýchlejším korčuliarom a vyhral taktiež súťaž na presnosť strelby.